

BUDAPESTI NAPLÓ

Szerkesztőség és kiadóhivatal: Kerepesi-út 25.
Fiókiadóhivatal: Museum-körút 18.

Főszerkesztő: **VÁRSI JÓZSEF**
Felelős szerkesztő: **BRAUN SÁNDOR**
Kiadja: **A SZERKESZTŐSÉG**

Egész évre 14 kor., 1/2 évre 7 kor., 1/4 évre 3 kor.,
50 fillér, egy hónapra 1 kor. 20 fillér.
Egyes száma Budapesten és a vidéken 4 fillér.

Egy évforduló.

— Különvélemény. —

Budapest, május 19.

(B. L.) A hágai békekongresszus évfordulóját hogyan ünnepli a kulturvilág? Egy harcias *banzáj*-ordítással. Banzáj mindent, a klerikális és liberális közlönyökben, a békeujságokban és a szocialista lapokban. Banzáj a német zeitungokban, a francia quotidiennesekben és — az fáj legjobban — az angol-szász daily paperekben is. Banzáj, banzáj!

Azt a vérszagu tigris-ordítást, amelyvel a japán generális meghalni küldte katonáit, a kulturvilág sajtója úgy közli, mint az emberi nagyság egy csodálatos dokumentumát. Az újsághasábkokon vérgöz ömlik végig és sehol egy sor, amely azt tanítaná, hogy a vérontás rut, gyűlöletes és gyalázatos dolog. A kultura hordozói eposzokat írnak a cseresznyefák országának hőseiről és a hősi halált dicsőítik. Banzáj, banzáj!

... A sajtó csakugyan nem volna hát más, mint a történelem viharainak a szélkakasa, a tömegindulatok alázatos szolgája, pojacája, hisztriója? Ki hisz az újságot írók közül a banzájban?

... A harci dicsőség mindig a szolgaságnak volt kerítője. Napoleon hóhéri gloireja az, ami a szolgaság és vakság táborát erőssé teszi Franciaországban, ezzel a véres dicsőséggel kell a francia haladásnak küzdenie,

ez ejti gyalázatos örvöngésbe néha azt a nemes és nagy fajtát.

A haza? Ismétlő-fegyverrel a kezében ugyan ki hal meg manapság a hazáért? A highlander Transzvámban, a piou-piou Tonkingban, a rough-rider Kubán, a német katona Kelet-Afrikában: boer golyótól, annamita nyiltól, kubai puskától, herero lándzsától a nagyiparért, a dus exportért, a bőr-zéért pusztult el. A kultura terjesztése merő humbug, az üzlet az igazság, ezért hullanak el az ismétlő-fegyverek ifjai.

Dicsőségesen meghalni: ez a cifra ragyogás, piszkos hazugság, azt hitük, elnémet, kimult, meghalt. A kultura világában kulturemberek járnak, akik a földön a legnagyobb jónak az életet tartják. És most az újsághasábkokon vértől csöpögve, harsogva és riadó kürttel vonul el a dicsőséges halál. Banzáj, banzáj!

Amikor a nagy mérközés távol Keleten megkezdődött, az orosz hatalom bukását kívánta minden szabad ember. A kultura érdeke, a haladás érdeke, hogy bukják a cári hatalom.

Am kiderült, hogy a japán nem kis nép, nem gyenge nemzet, hanem a világ legfélelmesebb katonai hatalmassága, az orosznál huszszor erősebb. Nem a cseresznyefák szelid fia, hanem ravasz, harcoss mongol, akinek haditudása és hadiereje éppen annyival magasabban van az oroszé — sőt talán egész Európáé — felett, mint Batu khán csapataié volt az oroszoké és egész Európáé felett.

Mért hangzik hát az tivöltő banzáj? Miért a harci tűz, a vérgözös mámor, a göröcs lelkesedés? A széles újsághasábkokon egyetlen szó sem arról, hogy ölni becselenség és gyalázat, hogy meghalni rut és undorító. Színes csataképeket rajzol a mámoros toll és egyetlen egyszer sem rajzolja, milyen rettentő, milyen káros, milyen szívetfacsaró egy emberi test, amelyet ágyúgolyó roncsolt szét: egyetlen tépett, véres holttest milyen iszonyat. És odaát ezerszámra zuzzák roncsosá a fiatal, erős embereket, akiknek anyjuk, testvérük, feleségük és gyermekük van.

Hajh! Azt kellene tanítani, hogy az élet szép és csak az élet szép. A halál rut. A hosszú ha-ábokból e helyett omlik a vérgözös mámor és megüli a filiszteragyvelőket. Egy halottat nem tudnának megnézni és ujjonganak, ha odaát ismét ezer orosz pusztult el.

A japán úgy harcol, mint ezer esztendeje a mongol. De az erős, a győzelmes, a világot tipró mongol akkor megvetette és barbárnak mondta Európa; most bámulja a japánt, lelkesedik érte és egy epileptikus göröcs rázza Európát, bámulván a halál embereit.

Alsórendű fajták, sötét, sivár és fanatikus agyvelők mennek csak örömet a halálba. Minél magasabb rendű egy fajta, annál jobban megbecsüli az életet.

És az alsórendű japán örvöngés most ráragad Európára, amely fiaiból már

TÁRCA

A pesti hölgy.

(Természettajzi tanulmány.)

— A Budapesti Napló eredeti tárcája. —

A pesti hölgyre, aki össze nem tevést-hető semmi más hölgyvel a világon, a következő jelekből lehet ráismerni: az utcán ő képviseli azt az utolsó divatot, amely állítólag egyenest Párisból származik, de amelyet valójában most már a legutolsó párisi varrónő is levetett. Ő hordja a vakondprémet, a marabut, a kolibrítollakat és a kitömött paradicsomadarat. Ott-hon azonban, délelőttöként, régi színházi derekából és hegymászó-szoknyákból összekomponált öltözetet visel. Ha csöngetnek az előszoba-ajtón, felébred benne a jobb érzés és elhatározza, hogy soha többé nem fog ilyen hanyagul öltözködni, és szívdobogást kap arra a gondolatra, hogy valami idegen így ebben a toalettnben megláthatná őt. Mindazonáltal maga meggy ajtót nyitni, mert sokkal kíváncsiabb, semhogy a szakácsnének átengedné az elsőséget és ha ismerőst lát, nyomban becsapja, ismeretlenlapon azonban szóba áll és úgy tesz, mintha ő volna a szakácsné. Külsőjének kirívóan jellemző vonása a hajviselet, amely azonban csak a délutáni órákban van. A fodrászban ugyanis, aki ezt a hajviseletet okozza, két

és négy óra között szokott megjelenni s ettől fogva a pesti hölgy, aki délelőtt kócos, de normális lénynek látszott, úgy néz ki, mintha „en-tête” estélyre készülne és ezen alkalomból kölesön kért volna egy fejet, amely sehogysm illik az ő alakjához.

A pesti hölgy későn kel és miután az újságokban elolvasta az innen-onnant, az eljegyzéseket és a halálhíreket, hozzálát a háztartáshoz. Nálánál háziasabb asszony nincs a föld kerekén. A kávéba való kockacukrot mindennap kiolvassa és lelkes szigorral ellenőrzi a szakácsné, nem fordít-e egy-egy darabot belőle titkolt öncélokra. A zöldes-kofával ő maga tárgyal minden másodnap, mert a szakácsné végre is csak fizetett bérene és az unokafivére, akivel vasárnap sétál, szocialista lakatos, így tehát egész biztosan a kofának a kezére játszanék, ami havonta 75—80 krajcárnyi kárt jelentene a háztartási költségvetésben. Még a vásáresarnokba is maga megy a pesti hölgy és gyakran láthatni őt, amint éppen kapuzás előtt megjelenik, nagysietve, tollas kalapban, boájával, kezében egy kis bőrtáskát szorongatva, amiben nincs aprópénz. A vásáresarnokot ugyan cseppet se tartja rokonszenves helyiségnek, de kötelességtudásból kijár, mivel a szakácsné úgy sem tud olyan jól alkuadni, mint ahogyan ő tud, és azonkívül szomorú tapasztalatai vannak a „kosárpénz” körül.

A pesti hölgy házi teendői közé számítja az ugynevezett „kommissiózást” is,

ami abból áll, hogy az ember bemegy az üzletekbe, megkérdezi a dolgok árát, azt mondja, hogy a szomszéd boltban minden olcsóbb, és megint eltávozik. A „kommissiózás”, amely rendszeren délben vagy a délutáni órákban történik, képviseli a pesti hölgy életében egyszersmind az egészségi szempontból szükséges mozgást. Ez a séta. Vannak azonban, akik olvastak hírlapi cikkeket arról, hogy csak egészséges testben lakik ép lélek, és felvilágosodottabbak a többenél. Ezek naponta külön rázáznak egy-egy felőrá a sétára mint öncélna és igen hosszú, igen fodros és „façon”-os szoknyában láthatók délelőttökint a Dunaparton vagy a Váci-utcában, ahol is egymás sleppjein és fodrain öntudatos büszkeséggel lépnek.

Mint egész fiatal anya ugyancsak a déli korzón látható a pesti hölgy, egy szumir, osztják vagy cseremiszi népviseletbe öltöztetett dada és egy zöldre „lakirozott” gyerekkocsi kíséretében. Ez a csapat igen lassan halad, mert hárompercenként a hölgy megállítja a dadát és gyakorlati utasításokat ad neki a gyerekkocsi kezeléséhez. Az ilyen megállások mindig olyankor vannak, amikor egy jó ismerős felmerül a látóhatáron.

Délutánokint a pesti hölgy uszonnázik. Azért említjük külön ezt a funkciót, mert ez a délután kimagasló pontja, mely köré csoportosulnak a jelentéktlenebb körülmények. Az uszonnázás vagy valamely divatos cukrászdában történik, vagy vala-

lassanként az életet megbecsülő, az életet értéknek tekintő kultur-lényeket nevelt. A harci dicsőség piszkos, véres lobogója újra fennlobog, gyakorlatos dicsősége újra messze ragyog, az együgyűek százezrei hipnotizálva bámulják Kamimurát és egy-két esztendő múlva valamelyik metropolis utcáin újra bőmböli talán a szennyes csöcselék a maga pimasz à Berlin-jét.

Ex oriente. Az európai sajtó gondoskodik róla, hogy a gyengeelméjűek láza minél általánosabb legyen, írja a hősköteményeket és a dítirambusokat a japán halál-emberekről. Banzáj, banzáj!

A beruházások.

Budapest, május 19.

Katonai és külső politikai kérdésekben felszólalásokat vártunk napirend előtt. A függetlenségi párt legalább jelzett ilyen felszólalásokat már tegnapi értekezletén. De elmaradtak. Azt mondják, közös megállapodással hagyták a felszólalásokat holnapra, hogy a mai napon okvetlenül elintézhessék a beruházási javaslatot.

És el is intézték.

Pedig nem is ez volt az egyetlen javaslat a mai ülés napirendjén. Elég érdekes vita fejlődött két beházasodott és honosított osztrák grófnak a főrendi tagsággal való felruházása körül is. *Benedek* János a javaslat kapcsán a főrendiház reformját sürgette, míg *Ugron* Gábor magyarosan kimondta, hogy: „*elég német van már Magyarországon!*” Paprikás és gyújtó volt mindkét beszéd, de azért a miniszterelnök rövid válasza után a t. Ház nem sajnálta az új indigenáktól a főrendi tagságot.

A beruházási javaslatnál kifejlődött vita még ennyire sem volt érdekes. Immelámmal, kötelességből felszólalt egy pár ellenzéki képviselő ur, de még *Szederkényi* Nándor is olyan rövidre fogta mondkáját, hogy obstrukció idején egy hiányzó vessző miatt is tízszer annyit beszélt. Igen érdekes, tartalmas és nagy szaktudásra valló volt azon-

ban *Heltai* Ferenc előadói beszéde. Különbözik is mindenki elfogadta a javaslatot s a vitában az volt az egyetlen pikáns momentum, hogy a szelid gróf *Benjovszky* valami kedves naivitással vallotta meg beszéde végén, hogy volna ugyan még sok mondanivalója, de nem beszél tovább, mert *csak felőrára kapott engedélyt.*

— Megrendelt ellenzék! — hangzott nyomban a *Kaas* Ivor megjegyzése.

Ezt a gunyolódást aztán úgy fizették vissza Kossuthék, hogy mikor a ma elfogadott javaslatok harmadik olvasásán kívül a holnapra ülés napirendjére *Buzáth* Ferenc a kvóta-bizottság megválasztását is ajánlotta, *Tisza* István pedig természetesen hozzájárult, a szélbaliak átkiáltottak a néppártra: — Pakli!

Ez volt az egész. Egyéb nem történt. Holnap harmadik olvasás lesz és megválasztják a kvóta-bizottságot . . .

A képviselőház ülése május 19-én.

— Kezdeté délelőtt 10¹/₂ órákor. —

Elnök: Perczel Dezső.

A kormány részéről jelen vannak: gróf *Tisza* István, *Lukács* László, *Hieronymi* Károly, *Tallán* Béla, *Cseh* Ervin.

Elnök megnyitja az ülést.

Nyegre László előadó referátuma után elfogadják a *szegedi* építő-tanács fenntartásáról szóló törvényjavaslatot; majd ismerteti a gróf *Wimpffen* és báró *Trauttenberg* főrendi tagságáról benyújtott törvényjavaslatot.

Benedek János kifejti, hogy a gazdag mánások amugy is szerezhetnek maguknak törvényhozói mandátumot, a szegényeket tehát nem volna szabad kizsírítani a főrendek házából. Már rég megdőlt az az alap, amelyen a főrendiház felépült, annak létjogosultsága a mai demokratikus szervezetben megszűnt. Emlékeztet Irányi intéására: ő aggódott, hogy a külföldre szakadt, nyelvünket ellejező mánások, ha ismét helyet foglalnak a főrendek házában, nem értik a magyar szellemet. Nincs kifogása *Wimpffen* és *Trauttenberg* ellen; vannak sokan olyanok a főrendiházban; teljesen kvalifikáltak ők is a főrendi tagságra, van versenyistállójuk, autombiljuk. Nem is ellenzi ezt a törvényjavaslatot, de követeli a főrendiház eltörlesztését. (Helyeslés a szélsőbaloldalon.)

Buzáth Ferenc örömmel fogadja a törvényjavaslatot, mert csak örvendetes, ha külföldön élő mánások visszatérnek hazájukba; de ha 10 évi itt lakás után szerezhető meg a honpolgárság, akkor legalább is ugyanez az elv alkalmazandó a törvényhozási jogosultság megszerzésére.

Ugron Gábor csekély jelentőségének nézi ezt a törvényjavaslatot: olyan az, mint egy pattanás, amely azonban annak a jele, hogy az egész véranagy beteg. Minálunk nemzeti politikát, nemzeti szellemet idegenek által akarnak csinálni. A törvényhozás jellegének meg kell felelnie a nemzet faji jellegének. A németekből már elég van Magyarországon. Az idegen származásúaknak előbb fényesen be kell bizonyítaniok, hogy a nemzet kulturájában részt kívánjanak venni, csak akkor követhetnek a nemzet részéről az elismerés, hogy ne csak honfusiattisannak, hanem a törvényhozás tagjává emeltesse nek. Ha valaki házasság révén birtokot szerez magának Magyarországon, az nem elég ok arra, hogy mindjárt a főrendiház tagjává is legyen. Nem elég, hogy ez országban idegen az uralkodóház, nincs még elég idegen intézményünk; nem elég baj, hogy a nemzet ifjúságának keresztül kell mennie egy idegen hadseregen; nem elég baj, hogy a magyar csak azt dícséri, ami idegen; nem elég mérgező hatása, hogy a családban tért foglalt a német guvernán-nevelés, amely csak a rittereket tartja nagyoknak, hősöknek! Nem fogadja el a törvényjavaslatot. (Helyeslés a baloldalon.)

Elnök: Bezárja a vitát.

Gróf *Tisza* István miniszterelnök azt válaszolja a felszólalásokra, hogy a főrendiház, vagy nevezük akárhogy a törvényhozás másik kamaráját, a magyar nemzeti érzesnek, ősi tradícióknak, a konzervatív irányúnak képviselője kell, hogy legyen. Ha ebben a tekintetben kifogás lehet a főrendiház ellen, majd a végleges parlamenti reform alkalmával lesz alkalom erről beszélni. Az indigenák megítélésénél nem az a főszempont, hogy vajon tíz év óta itt tartózkodnak-e; minden egyes esetben külön-külön kell megbírni az illetőket, hogy vajon magyar érzésük kifogástalan-e s e részben a törvényhozásnak a szükséges befolyása biztosíva van. (Helyeslés a jobboldalon.) Azok a vádak, amelyeket a Németországból bevándoroltak ellen felhoztak, nem igazságosak; a német elemek a leghamarabb olvadtak össze érzesben, gondolkodásban a magyar nemzettel. (Ugy van! Ugy van! a jobboldalon.) Ezekből a német betelepülőkből váltak a legderékabb magyar családok. Elfogadásra ajánlja a törvényjavaslatot.

A többség ezután általánosságban és részleteiben is elfogadja a törvényjavaslatot.

(A beruházások.)

Heltai Ferenc sürögőnek mondja e törvényjavaslatot s azért utal a pénzügyi bizottság jelentésére, moga pedig csak rövidesen akar hozzászólni. Elmondja, hogy eredetileg 200 millió, később 255 millió tervezetett, e javaslat által pedig 320 millió jut beruházási célokra. Koncedálja, hogy a javaslat nem felel meg a hozzáfűzött nagy várakozásoknak, de az ország pénzügyi helyzete határt szab a követelményeknek. Annnyit azonban el kell ismerni a javaslatról, hogy egyenlő mértékkel még minden gazdasági tényezővel szemben: egyforma szeretettel gondolja a földmívelést, általában

mely zsúron. A divatos pesti cukrászda nem arra való, hogy ott az emberek süteményt vagy cukrot vásároljanak és ha épp arra mennek, betérjenek egy kis frissítőre. A divatos cukrászdának megvan a maga mindennapi közönsége, amely csupán azért megy arra, hogy oda betérhessen, ha semmi egyéb dolga sincs is azon a vidéken. Bejön a József-körutról is és az Epreskert-utcából is, ha véletlenül ott lakik és nem a Szabadsg-téren vagy a Báthory-utcában. Idejár a pesti hölgy, napról-napra, évről-évre, hogy napról-napra és évről-évre láthassa ugyanazokat a többi pesti hölgyeket. Jóllehet a második, harmadik esztendőben már jobban ismeri a „petit fours”-ok összes töltelkeit még a főszakácsnál is és a sandwicheknek is már tíz lépésnyíról a mélyére lát, nem menne a világért sem újabb helyiségbe, — kivéve az olyan napokon, mikor ismerősei szalonjában élvezi ugyanazokat a sandwicheket és ugyanazokat a „petit fours”-okat. Ebből áll ugyanis a pesti zsúr. Más nagyvárosokban is tartanak az emberek olyan fogadó-napokat, mikre a félig ismeretlen ismerősök hivatalosak. Azonban másutt van egy-egy hölgynek évente hat ilyen napja és akkor fogad vagy százhusz ismerőst.

Nálunk a pesti hölgynek százhusz fogadónapja van, de csak hat — és mindig egyforma hat — ismerőse. Idegen városokban ugy szokás, hogy a látogató egy negyed óráig marad és aztán helyet ad az utána következőknek. A pesti hölgy azonban, ha

zsúron van, 5-től 8-ig marad, vagy 6-tól fél 9-ig. Ilyenkor se kalapját le nem veti, se karmantyuját le nem rakja, se keztyűjét le nem huzza. Sőt többnyire a nyaka körül is van valami igen hatalmas prém-állat, jóllehet a pesti szalonokban úgy fűtenek, mint a pokol fenekén. Így ül a pesti hölgy, három órán át, egy szecessziós, kegyetlen széken és így oszonnázik, egy kicsi és törekeny asztal mellett, ami két nagyon keskeny és bizonytalan lábón áll. Ez az asztal csipkével van leterítve, amik között akad elvéve egy-egy selyemvásonfolt. A helyzet most ekként alakul: az asztalhoz nyulni kész veszedelem, mert vagy felborul a teáscsésze, vagy leesik a cukortartó, vagy eldől az egész építmény. (Ez még a legjobb eset, mert így az ember legalább egyszerre tulvan mindenben és nem kell rettegnie többé semmitől.) A székét közelebb tolni az asztal felé szintén lehetetlen, mert a szék kényelmetlen ugyan, de oly óriási, mintha kényelmes lenne. Viszont azt sem teheti a hölgy, hogy ne egyék, mert nem enni „fád” és enni „fess”. A természetesség általában nagyon divatos, az evés is. A pesti hölgy, ha hat zsúrra megy is ugyanazon délután, a hatodikon is azzal kezd a teázást, hogy öt ne zavarják, mert ő rettenetesen — ret — te — ne — te — sen éhes. Ezt tetteivel akarja bebizonyítani és belőleg igen nehéz és izgató zsonglór-mutatványai, amiket még az a körülmény is megnehezít, hogy a karmantyuját is tartania kell és a szomszédjá-

nak minden szavára haladéktalanul és szellemesen felelnie.

A pesti hölgy vágyainak netovábbja, hogy öt „szellemes”-nek tartsák.

Ezen az idegenből kölcsönzött és értelmére is magyartalan kifejezésen azt értik, ha valakinek van bizonyos harcias lélekjelenléte, amivel minden percben tullicitálhatja azt, akivel éppen beszél. Annyit megfeszített figyelemmel és göröcs koncentrációval, mint amennyit a pesti hölgy egy-egy beszélgetésre pazarol, orvosi műtétet végezhetne az ember és csillagászati vizsgáldásokat. Azt híhetné valaki, ezután, hogy a pesti zsúrokon csupa fenkült és magasztos dolgokról foly a szó, olyan dolgokról, amikhez hogy az ember hozzászólhasson, ugyancsak össze kell szednie az esztét. Valójában ez egészen másképp van. A zsúr-témák — hadd mondjak egy enyhe szót — kezdetlegesekek. Nincs az az irni-olvasni tudó ember, aki azokhoz bátran hozzá ne szólhatna. Ruhákról, színházokról, bálokról, eljegyzésekről vagy házasságokról beszélnek és mindig csak ezekről. S nehogy ezek a kissé elhasznált témák unalmasakká váljanak, szellemességi párviadalt rendeznek az egyes kérdések, mondatok és szavak körül. Nem beszélnek egymásnak, hanem egymás ellen. Mialatt az ellenfelet hallgatják, szorongva készülnek a válasza, aminek mulatóságnak, szellemesnek, eredetinek és ujnak kell lennie.

Ha az egyik pesti hölgy haragszik a

a mezőgazdaságot s az ipart. Kezdeményezés a javaslatban csak egy van: ez az ország utárlózatának kiépítése. Hihetetlen dolog, de parlamentünk az utolsó 30 esztendőben, eltekintve az 1890: I. t. c. megalkotásától, teljes mértékben elhanyagolta azt a nagy feladatot, mely az ország törvényhozására az ország utárlózatának kiépítése tekintetében vár. Nagy összegeket fordítottunk az ország vasúti hálózatának kiépítésére, arról azonban nem gondoskodtunk, hogy ez a vasúti hálózat a környező községek és falvak részéről hozzáférhetővé tétessék, valamint arról sem gondoskodtunk, hogy a községek egymásközi, minden időben járható összeköttetése biztosítható legyen. Ez a javaslat sem gondoskodik az ország utárlózatának kiépítéséről (Felkiáltások balföld: Elég baj!), de annak a kezdeményezésnek a jelentőségét, amely mint első hívja fel az országot utárlózatunk fejlődés viszonyaira, lehetetlen elismernünk nem fogadni, annál inkább, mert, a kormány a pénzügyi bizottságban tett kijelentése szerint, a kormány foglalkozik az ország egész utárlózata kiépítésének kérdésével. Közel 500 millió koronára rug az az összeg, amelyet a közel vagy távol jövőben az országos utárlózat kiépítésére fordítani kell. Jelenleg csak 43 millió korona az az összeg, amelyet a kormány ezen célokra k. r. Kétségtelen azonban, hogy ha egyszer megindul az ország utárlózatának kiépítése, az ország közvéleménye gondoskodik fog arról, hogy ez a kérdés többé napirendről ne kerüljön és a kormány szorítsa azt arra, hogy az egész utárlózat kérdésének megoldását tárgyszerű tervezetet idehozza a törvényhozás elé. (Felkiáltás a szélsőbalról: Helyes, ha az előadói székéből biztatják az embert, hogy szorítsa a kormányt!) Igen, biztatni kell a törvényhatóságokat arra, hogy nagyobb szeretettel foglalkozzanak az ország utárlózatának kiépítésével. Ajánlja a törvényjavaslat általánosságban való elfogadását. (Helyeslés a jobboldalon.)

Komjáthy Béla szerint ez a törvényjavaslat a gazdasági válságot enyhíti ugyan, de állandóan nem fogja orvosolni. Magyarországi ipara csak az önálló vánterület alapján fejlődhetik. Megvilágítja a pénzügyi helyzetet. Tíz év óta 42 millióval emelkedtek a pénzügyi kiadások; a kormány az állami üzemekkel károsítja a magánvállalkozást. A határszéli vasút kiépítésével be fog tódulni a galiciai fa. Az iparfejlesztést félti ettől a törvényjavaslatról.

Eruszt Sándor ellentmondást lát abban, hogy a kormány olyan nagyon hirdeti a takarékoságot s a hadügyminiszter olyan mérhetetlen költekezéssel állott elő. Elfogadja a törvényjavaslatot, amiből nagy fogyatékoságai vannak. Mostohán bűnik a közegészségügyi és munkásjelölti intézményekkel.

Szederkényi Nándor azt tartja, hogy ez a törvényjavaslat csak a bécsi katonai körkört elégíti ki, mert katonai vasutakra nagy összegeket fordít. A pénzügyminiszter sok olyan tételt vett fel e törvényjavaslatba, amelyek tulajdonképpen a költségvetés keretébe valók. A törvényjavaslat nem felel meg a várakozásoknak.

másikra, úgy áll bosszút rajta, hogy ráles, mikor mond valami szellemességet, és mikor elmondta, kijelenti, hogy „ez régi”.

Látványos, hogy a pesti hölgy, aki soha se tesz semmit, mégsem ér rá soha semmire és mindig tömördek sok a sürgős dolga. Korán belevéntül ebbe a sok dologba és időnek előtte idegessé lesz. Rémképeket lát, előérzetet, utóérzetet, sejtelmét, víziói vannak és nyaranta külföldi ideg-fürdőhelyeket kell látogatnia, hogy a következő télre valahogyan helyreálljon. Az idegen fürdőkben tíz lépésnyről megismerni a pesti hölgyet. Megismerni már azon is, hogy soha sincs egyedül, hanem mindig csapatostul sétál. Ahová egy pesti hölgy beteszi a lábát, oda három nap alatt jön még tízennyolc hozzá hasonló. Ezek aztán örökké együtt vannak, együtt ülnek a table d'hôtel, együtt tesznek kirándulásokat, — de csak olyan vidékre, ami kocsin elérhető — együtt hallgatják a hangversenyeket és délutánokint együtt ülnek a fogadó nagy verandáján. Onnan nézik az arra menőket és szurós megjegyzéseket mondanak róluk. Ezeket nem magyarul mondják, hanem mindig angolul vagy franciául, nehogy az idegenek megérthessék. Barátkozni idegenekkel sohse barátkoznak. Minek az, mikor pestiek is vannak ott, és az embernek úgy sem érdemes mással közlekednie, mint pestiekkel. Hisz ami világ még van Pesten túl, az úgy se érdekel senkit.

E.

Gróf Benyovszky Sándor nem tartja a nép érdekében szükségesnek az északi vasutak kiépítését; a kormány ezzel a hálózattal Oroszország ellen akart védekezni, de hisz arra a mostani háború következtében évtizedekre sem lesz szükség. Sokkal sürgősebb feladat a bajbátaszéki vasúti hid s a székely vasutak teljes kiépítése és a székely ipar fejlesztése.

Hook János kifogásolja, hogy a kormány az utolsó pillanatban állott elő ezzel a törvényjavaslatl, amely pedig kihívja a törvényhozás lelkiismeretes bírálatát. Ha gazdasági életet, ipart akarunk teremteni, hozzuk be az önálló vánterületet; a kormány ne tartson fenn állami üzemeket s ne segítse elő a vaskartell létesülését. Mindenki ettől a javaslatl várta a balatonmenti vasutak kiépítését s ez a remény is füstbent.

Elnök: Berekeszti az általános vitát.

Lukács László pénzügyminiszter lehető rövidre szabja felszólalását, nehogy maga is hátráltassa a javaslat törvényre emelését. Kemény és igazságatlan bírálatok hangzottak el, amelyeket azonban enyhít az, hogy az ellenzék is elfogadja a törvényjavaslatot. A beruházások nincsenek összefüggésben sem a közös, sem az önálló vánterülettel, mert a gazdasági élet felendítésére és az iparfejlesztésre akkor is meg kellene a kormánynak tennie minden tőle telhető, ha az önálló vánterület alapján állnának is. A beruházások kapcsán teheremelésről beszélni nem lehet, ami pedig a vaskartell illeti, ha az nem volna, akkor most magyar vasipar sem volna. Elfogadásra ajánlja a törvényjavaslatot. (Helyeslés jobbfelől.)

Ezután általánosságban egyhangulag megszavazzák a törvényjavaslatot s elfogadják vita nélkül az 1—12. §-okat.

Sebess Dénes a 13. §. kapcsán kéri a belügyi kormányt, hogy bővíttesse ki a marosvásárhelyi állami kórházat.

Gróf Tisza István miniszterelnök azt válaszolja, hogy a betegpolási költségek rohamos emelkedése miatt egyelőre a kórházépítéseket be kellett szüntetnie; mielőtt ezek a költségek a rendes mederben lesznének, megkezdik a kórház fejlesztését s akkor a marosvásárhelyi kórház kibővítése első sorban jó tekintetbe.

Lukács Gyula a kereskedelmi miniszterhez azt a kérdést intézi, hogy miért nem élt a kormány az opció jogával a fiemel dock megvásárlása céljából és a most felvett összegben nyomban meg fogják-e kezdeni az uszódock építését?

Hieronymy Károly kereskedelmi miniszter: A kérdés úgy áll, hogy Fiumében egy magántársaságnak volt két, összeilleszhető dockja; a nagyobbikat a társaság eladta, a kisebbikre, amely rossz állapotban van és konstruációja is hibás, a kormány nap április elejéig opciójoga volt. Mivel azonban a szakértők véleménye szerint az nem ért meg 300.000 koronát, nem vásárolta meg, annál is inkább nem, mert tudta, hogy 850.000 korona fog rendelkezésre állani uszódock építésére. A munkához nyomban hozzá fognak látni; lehet, hogy az építés 9 hónapig fog tartani, de talán addig sem.

A törvényjavaslat hátralevő szakaszait vita nélkül szavazza meg a Ház, a kapcsolatos kérdvényeket pedig az előadó és Sebess Dénes felszólalása után a pénzügyi bizottság részéről elintéztetnek tekintik.

(Napirend.)

Elnök: Indítványozza, hogy a ma elfogadott javaslatokat a holnap d. e. 10 órakor tartandó ülésen tárgyalják harmadik olvasásban s jelenti, hogy holnap kíván válaszolni a kultuszminiszter Buzáth interpellációjára a katolikus lelkészek kongruája tárgyában, a földmívelési miniszter pedig Szederkényinek a vágonostori panasz következtében előterjesztett interpellációjára vizszabályozás ügyében.

Buzáth Ferenc kéri, hogy holnap válaszozzék meg a kvóta-bizottság tagjait, (Felkiáltások a szélsőbaloldalon: Nem sürgős!) mert a kvóta csak július 1-éig van eldöntve s a Reichsrath már kiküldte a bizottságot. Ha tehát megint késünk, jogos lesz a vád, hogy a törvényhozásban volt az oka annak, hogy a parlament nem intézte el ezt az ominózus ügyet.

Gróf Tisza István miniszterelnök: Hogyha az ellenzék kívánja a kvóta-bizottság megválasztását, (Felkiáltások a szélsőbaloldalon: Dehogy kívánjuk! A néppártnak kell a kvóta! Nem keveredünk össze velük!) nem ellenzi az indítványt. A kvóta-bizottságot előbb-utóbb ugyis meg kell választani, ha tehát az ellenzék egy része több időt kíván fordítani a kvóta-kérdés tárgyalására, akkor hozzájárul ahhoz, hogy holnap válaszozzék meg a bizottság tagjait. (Felkiáltások a szélsőbaloldalon: Összebeszéltek! Elének derülség.)

Elnök: Ilyen értelemben állapítja meg a holnapi napirendet s az ülést d. u. 1/3 órakor bezárja.

BELFÖLD

A hallgatás magyarázata. A beruházási javaslatot a képviselőház ma minden nagyobb vita nélkül letárgyalta és elfogadta. Az ellenzéki pártokból felszólt egy-két ember, a szabad-elvűpártból csak az előadó és a pénzügyminiszter. A hallgatás félhivatalos magyarázata a *Budapesti Tudósító* szerint ez:

A szabadelvűpárt tagjai közül számosan készültek arra, hogy a beruházási törvényjavaslat tárgyalásán résztvegyenek s hogy ez alkalomból egyes törvényhatóságok és termelő-ágak különféle érveiket előterjeszszék. Mivel azonban megtudták, hogy elsőrangú és életbevágó érdek az, hogy a törvényjavaslat a legrövidebb idő alatt törvénynyé váljék és hogy az ez évre kiállításba vitt munkálatok minél hamarabb megkezdődhesznének, meghozták azt az áldozatot, hogy magában a vitában nem vesznek részt s a javaslatot csak szavazatukkal támogatják. Ez azért is konstatálandó, nehogy a szabadelvűpárt tagjainak a felszólalástól való tartózkodása ilyen nagyfontosságú törvényjavaslatl szemben közömbösségnek vagy indolenciának vétséssék.

A beruházási javaslat mentől gyorsabb le-tárgyalása a pénzescsoporttal történt megállapodásnak fix határidőhöz kötöttsége következtében vált szükségessé. A kormány az ellenzék tagjainak is tudomására hozta, hogy a beruházási kölcsönre nézve a Rothschild-csoporttal fennálló egység határidőhöz van kötvé, mely a lejáráshoz oly közel van, hogy ha a javaslat idejében nem lesz törvény, az említett pénzescsoportra nézve megszűnik a kötelezettség.

A szabadelvűpárt ma este fényelő órákor báró Podmaniczky Frigyes elnöke által értekezletet tartott. Az értekezlet a kvótabizottság tagjaiul egyhangulag a következőket jelölte: gróf Andrássy Gyula, báró Dániel Ernő, Falk Miksa, gróf Hadik János, Hegedűs Sándor, Hodossy Imre, Josipovich Géza, Láng Lajos és Neményi Ambrus képviselőket. A néppárt részéről e bizottságba Buzáth Ferenc jelöltetett. A jelölés megtörténte után Berzeviczy Albert vallás-és közoktatásügyi miniszter ösmertette a képviselőház holnapi ülésén adandó választ Buzáth Ferenc interpellációjára a katolikus lelkészek kongrua-segélyezése ügyében. Végül Tallian Béla földmívelésügyi miniszter jelentette be, hogy holnap fogja előadni a párt előtt már ösmertett választ Szederkényi Nándor interpellációjára a báth-monostori panaszok tárgyában.

Az interparlamentáris konferencia. Berzeviczy Albert elnöklésével az interparlamentáris konferencia magyar csoportja ülést tartott, melyen az amerikai utról s a saint-louisi konferencián való résztvételről tanácskoztak. Mivel előreláthatólag sem gróf Apponyi Albert elnök, sem Berzeviczy Albert alelnök nem utazhatik el Saint-Louisba, a magyar csoport másodelnökévé Miklós Ödön volt államtitkárt választották meg s az ő vezetésével utazik el a magyar csoport küldöttsége az interparlamentáris tanácskozásra. Az amerikai utra eddig hatvankét képviselő és főrend jelentkezett. Jelentkezni lehet Dessewffy Arisztid háznapgyi titkárnál június 1-ig a képviselőházban. A jelentkezőknek junius havában száz koronát kell lefizetniük. Dessewffy Arisztid, az interparlamentáris magyar csoport titkára lelkes felhívást intézett az országgyűlés tagjaihoz, hogy lépjenek be az interparlamentáris szövetségbe. A felhívás nemzeti érdekeink komoly mérlegelésével mutat rá a szövetség jelentőségére. A tagsági díj évi tíz korona, a belépési nyilatkozat Dessewffy Arisztidhez intézendő.

A képviselőház mentelmi bizottsága ma délután öt órakor tartott ülésében tárgyalta Lengyel Zoltán és Zboray Miklós képviselők mentelmi jogának megsértése ügyében tett bejelentést. A bizottság először Lengyel Zoltán, aztán Zboray Miklós képviselőt hallgatta ki, akik előadták a hírlapokban már többször ösmertett tényállást s ennek megtörténtevel a bizottság, hosszas tanácskozás után akképp hatá-

rozott, hogy a rendőrséget írásbeli nyilatkozattételre hívja fel s szébeilleg leendő kihallgatást végeztet megidézni és ennek megtörténte után szükség esetén fogja csak a tanúk kihallgatását elrendelni. Mindezek elintéztetése végett a képviselőházhoz előterjesztést fog tenni az adott határidőnek tizenöt nappal leendő meghosszabbítása iránt. Az ülés hét órákor véget ért.

A delegációk.

Budapest, május 19.

Érdekes csatanapja volt ma a magyar delegáció hadügyi albizottságának. A félmilliárdos katonai hitelt tárgyalták. Az ülés inkább tartós volt, mint heves. Sok ellenzéki kifakadásnak már eleve áldt vette Tisza István felszólalása, aki, különösen a magyar ipar részletésének kérdésében, megnyugtató kijelentéseket tett. A miniszterelnök a kormány nevében azt a kötelezettséget vállalta, hogy az újágyuk és újfelszerelések számára kért mintegy négyszázmillióból a magyar ipar teljesen a kvóta arányában fog részesedni. Csupán az ágyúcsövek fogának kizárólag a bécsi arzenálban öntetni; de itt figyelembe veendő, hogy a nyersanyag túlnyomó része amugy is külföldről szerzettetik be, az arzenálban fizetett munkabérek pedig az osztrák iparnak kvótaszereit részletésébe tudatnak be, minek következtében Magyarország e címen éppen-séggel nem károsul.

Tisza István még az ötfélszáz millió beszerzésének pénzügyi tervéről is tüzetesen nyilatkozott s a fősulyt arra fektette, hogy a felveendő kölcsön törlesztésére az eddigi hadügyi szükségletből huszonhét millió fog évente a kvóta arányában a két állam kincstárának megtérített. A kölcsön ilyen módon ötven év alatt fizetődne, vissza a két állam költségvetésének külön megtérülése nélkül.

Tisza István kijelentései a két éves szolgálati időre is kiterjedtek s belőlük az a megszilárdult szándék bontakozott ki, hogy a kormány most már csakugyan teljes komolysággal lát hozzá e kérdés megoldásához.

Az osztrák delegáció költségvetési albizottsága ma végzett a haditengerészeti és a boszniai költségvetés, hitelesítette a külügyi budgetről szóló jelentést és minden vita nélkül tudomásul vette az 1902. évi zárszámadást. Jelentős volt az ülésnek az a része, amelyben a tengerészet vezetője bizalmas közléseket tett a viz alatt járó naszádokról, más államok új hajótípusairól és partvidékeink erődítményeiről.

Az osztrák delegátusok program szerint elvégezték munkájukat, amelyet pünkösdiig be kellett fejezniük, s ma délután legnagyobb részük már haza is utazott. Csak pünkösdi után térnek vissza s akkor lesznek soron a rendkívüli hiteltől szóló tételek.

A hadügyi költségvetés.

A magyar delegáció hadügyi albizottsága ma délután gróf Szapáry Gyula elnöklete alatt megkezdte a közös hadügyminiszterium 1905. évi költségeloirányzatának tárgyalását és ezzel egyidejűleg tárgyalta a rendkívüli hiteltelre vonatkozó előterjesztést is.

Münich Aurlé vezette be a vitát szakaszi beszédében alaposan megokolva a fölmerülő többletkiadásokat és a hadügyminiszter rendkívüli követeléseit.

Azután Pitreich hadügyminiszter nyilatkozott a költségvetésről, ugyanoly értelemben, mint az osztrák delegációban.

Majd Münich Aurlé és Hegedüs Sándor utaltak arra, hogy a rendkívüli hiteltelre vonatkozó előterjesztés a költségeloirányzat általános tárgyalása után külön is fog tárgyalatni, aztán

Okolicsányi László teljes képet kér a hadügyminisztertel arról, hogy mennyit tesznek a szükségletek.

Utána gróf Tisza István szólalt föl, mert, mint megjegyezte, a magyar kormány részéről mulasztás volna; ha mindjárt a rendelkezésre álló első alkalmat meg nem ragadná arra, hogy a kérdésnek lehetőleg hű képet tárja a bizottság és a közvélemény elé.

Kifejti első sorban, hogy tüzéségünk sürgősen fel kell szerelni modern gyorstüzélgényekkel. Agyunk ma a modern gyorstüzélgények által merőben túl vannak szárnyalva s valóban hazaárulást követne el az a kormány, amely vállalná a felelősséget azért, hogy a mi hadseregünk fegyverzet dolgában elveszítse egyenértékűségét a többi államok hadseregeivel, amely a magyar nemzet virágát egy háboru esetén tűzbe küldené oly fegyverzettel, melyben már magában jóformán a vereség előfeltételei meg volnának adva. Ez teszi tüzéségünknek új, modern ágyukkal való felszerelését egyetlen szükségessé.

Ismerteti a kormányok számítását, amely kerekszámokban körülbelül 400 millió korona szükségletet tüntet föl. Ebből kell a tábori tüzéségnek új ágyukkal való felszerelésére 222 millió, hadihajókra 64 millió és 110 milliót tesznek ki azok a szükségletek, amelyek egy a haditengerészetnél, mint a hadseregnél a költségvetésben csekélyebb tételekkel szereplő szükségleteknek egyszerűbb való kielégítését képezik. E 400 millióhoz hozzájöhét egy bizonyos összeg, amely maximummal 50 millióra tehető, a két éves szolgálati idő behozatala esetére. Ezt a 400 milliót hitelmuvelet útján óhajja beszerezni a kormány, hogy a két állam pénzügyi ereje szabaddá tétessék a két éves szolgálati idő behozatala által okozott teherföllet számára.

A beszerzés tempójának csoportosítása ez csupán és koncentráva a hitelmuvelettel a 400 millió korona szükségletet, felszabadul a közös költségvetésnél évi 27 millió korona, ami alapja lesz a hitel kamatoztatására és 25 év alatt való tökéletesítésre. Biztosítjuk tehát az ágyuk beszerzését anélkül, hogy közvetlen teherföllet következne ki belőle.

A szükségletet ily módon való kielégítése fontos a magyar ipar szempontjából is, mert a magyar ipar nagy megrendelésben részesül, megkapja a pénzügyi alapot arra, hogy berendezkedhessen, hogy az ezzel járó nagy kiadásokat fedezhesse. Ezzel elérhetjük azt a fontos célt is, hogy a magyar ipar a kvóta arányában lesz részesíthető a hadsereg szükségleteinek legnagyobb részénél. Katonai szempontból pedig óriási előny, hogy három-négy év alatt beszerezhető lesz minden szükségleti cikk.

A miniszterelnök aztán szembeszáll azzal az érveléssel, hogy a mai politikai helyzet nem okolja meg a szükségletek ily rohamos beszerzését, aztán bővebben szól a magyar ipar viseltesének kérdéséről. Ismétli, hogy a beszerzések túlnyomó része olyan, amelynél a magyar ipar kvótaszereit arányban részesül. Az ágyukat illetőleg elmondja, hogy az ágyúcsöveket az arzenálban fogják készíteni, egyéb alkatrészek gyártását a magániparra bízák, kvótaszereit arányban a mi iparunkra is. Az ágyúcsövek anyagát a külföldről kell beszerezni. Igaz, hogy az arzenálban kifizetett munkabérek az osztrákoknak jut, de ez be fog számíthatni az osztrák ipar javára és be fog tudatni az osztrák ipar kvótaszereit részesedésébe.

Az 1905. évi előterjesztés bizonyos látszólagos anomáliával, t. i. azzal van egybekötve, hogy benne maradtak azon, összesen 27 millióra rugó tételek, amelyekkel abból eliminálni óhajunk és hogy ugyanezen 27 millió korona abba a 100 millió korona összszükségletbe is beszámíthatott, úgy, hogy ezen 27 millió korona tulajdonképpen két alakban, mint a rendkívüli szükségletnek egyik integráns része és mint a közös hadsereg és haditengerészet költségvetésének bizonyos tételeibe beállított szükséglet kéri a delegációtól.

Ennek magyarázata az, hogy arra, hogy a rendkívüli szükséglet effektualható legyen, szükséges, hogy a delegáció az 1905-ben beállított összegeket megszavazza és hogy ezen összegek fedezésére szükséges kölcsönöket a két állam törvényhozástülete engedélyezze. Ennek folytán a rendkívüli szükséglet megszavazása a kölcsönöknek megszavazásához van kötve. Elfördülhat az is, hogy a törvényhozástületek visszautasítják a kölcsönöket és akkor a rendkívüli előterjesztésben kért rendkívüli szükséglet labilissá válik. Erre az esetre benn kell maradni a költségvetésben 37 millió koronának, különben tennakadnának a folyamatban lévő beszerzések és építkezések, amelyeknek ezen 27 millió korona képezi fedezetét. Tehát azt hiszi, hogy annak idején a delegáció határozatában kifejezést kell találnia annak, hogy ezen tételei a költségve-

tésnek csak abban az esetben állanak meg, hogyha a rendkívüli szükséglet nem effektualható. Ha pedig effektualtatott, ezen összeg nem az itt felsorolt címekre lesz fordítható, hanem a két állam által rendelkezésre bocsátott rendkívüli hitelek törlesztésére veendő igénybe.

Az esetre, ha a nagy szükséglet fedezésére a kölcsön létrejönne, a közös költségvetésben bentmaradna egy 27 millió koronás visszatérítési tétel mindaddig, míg a felveendő kölcsön amortizálva nem lesz. Ezen 27 millió koronás tétel a kvóta arányában osztatnék fel a két állam közt, amelyek természetesen a kölcsönt is a kvóta arányában mint két külön, egy magyar és egy osztrák kölcsönt vennék fel. Ennek a kölcsönnek a végleges összegét és egyéb feltételeit megállapítani, vagy erre nézve nyilatkozni ma még korai volna. Azt gondolja, hogy a kölcsönökre vonatkozó előterjesztést a magyar kormány az országgyűléshez majd csak a véderőtervényjavaslattal együtt teszi meg, már csak azért is, mert bizonyos beruházási szükséglet összefügg a kétévi szolgálat kérdésével. A miniszterelnök így végzi beszédét:

En remélem, hogy ezzel meglehetősen tisztá és világos képet adtam az egész kombinációnak. Nagyon természetes, hogy készséggel állunk rendelkezésére bárminő további felvilágosítások megadására céljából. Egyuttal legyen szabad azt a megnyugvásomat is kifejezni, hogy ezen kérdésnek nyugodt, higgadt mérlegelése és átgondolása arra a meggyőződésre fogja vinni nemcsak az igen t. országos bizottságot, de általában az országos közvéleményt is, hogy itt szerencsésen sikerült megoldani azon nehéz problémát, hogy merőben elődázhatatlan és a magyar nemzet legszentebb és legelőhegőbb érdekei szempontjából feltétlenül szükséges nagy beruházási szükséglet fedezetet találjon a költségvetésnek minden emelése nélkül.

Hegedüs Sándor agályosnak tartja, hogy a hadügyminiszter mindig jelezte a jövőre vonatkozó szükségleteit egy-egy szóval, de hogy a csiából mi fog kinőni, arra nincs senkinek se tájékozása. Alkotmányos miniszternek nem egy-két szóval kell tájékoztatni az alkotmányos testületet arról, amit a nyilvánosság elé lehet hozni. A közvéleményt lassabban kell előkészíteni, nehogy meglepetéseknek legyen kitéve. A hadügyminiszter kívánsága nagy terhet ró az országra, annyival nagyobb, mert kölcsönrel csinálja a dolgot. Részletes kimutatást kér arról, hogy a nagy összegből mi módon részletetik a magyar ipart. Itt nemesak az a kívánságunk, hogy a kvótának megfelelő összeg Magyarországon maradjon, de az, hogy maradjon oly formában, hogy a magyar ipar fejlődhesse. Ezzel nem veszünk el senkitől semmit, csak célszerűen használjuk fel azokat az eszközöket, amelyekkel a hadügyminiszter a magyar nemzet zsebéből szed. Nem csak a mostani gyáraknak kell kvóta szerint részesülniök a megrendelésekben, de a jövőben létesülő gyárakra is tekintettel kell lenni ama cikkekre nézve, amelyek ma még nem gyártanak.

Okolicsányi László: Nem lehet csodálni, hogy a magyar közvélemény általános megdöbbenéssel fogadta a hadügyi kormányzat egyszerű felmerült nagy követelésének a híret. Hiszen megszoktuk, hogy amikor speciális magyar gazdasági és kulturális érdekekről van szó, akkor nincs pénz a szükségletre, mikor pedig katonai célokról van szó, akkor a pénzt minden áron elő kell teremteni. A helyes mód az volna, hogy a szükségletek lassabb tempóban, fokozatos haladással szerzessek be. A költségvetést nem fogadja el.

Miklós Ödön azt tartja, hogy a hadügyi nagy szervezeti reformok helytelen volna a folyó jüvedelemből fedezni s ezzel rendes állami életünk folyamát megakasztani. Ha már a harc-készségben hiba van, ebből a szempontból, ha már hazafias aggodalmainkat le tudtuk győzni, inkább mára, mint holnapra kell óhajtatni, hogy a hiba kiküszöböltesse. A harc-készséget meg kell ugyan különböztetni a háborúra való készsétől, de az olyan meglepetéseknek, amintöben 1866-ban volt részünk, senki sem óhajta ismétlődését. Elfogadja a költségvetést.

Bolgár Ferenc: Két kérdést intéz a hadügyminiszterhez. Mint hogy most már a 400 millió a hadügyi kormányzatnak rendelkezésére bocsátatik, jövőre fogunk-e még találkozni a hadügyi költségvetésben olyan tételekkel, amelyek hosszabb évekre kinyújthatnak. A másik kérdés a két éves katonai szolgálatra vonatkozik. Helyesnek tartja Miklós Ödönnek azon kívánságát, hogy az erre vonatkozó tanulmány a közönség elé bocsátassák, főleg azért, hogy a költségekről is tájékozva legyen a közvélemény. Szükségesnek véli, hogy a véderőtervény egy a három éves, mint a két éves szolgálat alapján kidolgoztassák. A költségvetést a részletes vita alapján elfogadja.

Lovász Márton: A katonai büntetőtervénykönyv elkészítését sürgeti. Magához a mi-

niszterelnökhöz intézi azt a kérdést, hogy folyak-e a tárgyalások a magyar nyelv érvényesítése érdekében, vagy megszakadtak? És van-e a hadügyminiszternek a magyar nyelv érvényesülése tekintetében bizonyos és milyen álláspontja? Beszél azután a kaszárnyafeliratok kérdéséről. A nemzet megalázását látja abban, hogy olyan nagy intézménynek, mint a közös hadsereg, összes épületein német feliratok legyenek. Eppen így áll a jelvények kérdése is. A kétvétes katonai szolgálat eszméjével kéri, hogy foglalkozzék a miniszter továbbra is. A költségvetést nem fogadja el.

Gróf **Tizza** István miniszterelnök felel **Eovászy Mártonnak**. A kaszárnyafeliratok kérdésében kijelenti, hogy erre nézve teljes egyetértésben van a hadügyminiszterrel, az rendezve is van, még pedig helyesen van rendezve, úgy hogy minden alkalommal, amidőn a felirat egyáltalán változás alá esik, vagy amidőn az épület változás alá esik, minden ilyen alkalommal a feliratok kérdése a megállapodások értelmében rendeztetik. A katonai büntető-perrendtartásra nézve ismét kijelenti, hogy a kormány a kérdést elhalasztani nem akarja, de másfelől elcsejtani sem, mert abban a meggyőződésben van, hogy teljesen megfelelő megoldás csak objektív és nyugodt megfontolás után érhető el.

Gróf **Szőchenyi Imre**: A rendkívüli hitel megszavazásához a magyar ipar kellő részvételét kéri s hangsúlyozza, hogy itt nemcsak a produkció, hanem a fogyasztás kvótája is számba jő. E tekintetben utal Ausztria, különösen pedig Bécs minden tekintetben fölüenyés helyzetért s felveti a kérdést, nem lehet-e a három közös hadügyminisztériumok egyikét, nevezetesen a közös pénzügyminisztériumot Budapestre áthelyezni. Itt Boszniahoz is közelebb volna s egyéb dolgait épp úgy eláthatná, mint Bécsben. A költségvetést általánosságban elfogadja.

Gróf **Egglevich István**: A rendkívüli hitelt egy harmadik, rendkívüli budgetnek tekinti, amelyet huszonöt évre szavaz meg a delegáció, amire tulajdonképpen joga sincsen. A költségvetést általánosságban elfogadja.

Laszkáry Gyula: Magyarország pénzügyi helyzetét igen sötét színekben látja s nem hiszi, hogy Magyarország több terhet viseljen el s ezért ekkora kiadásokhoz nem járhat.

Az általános vitát holnap délután három órakor folytatják s a legközelebbi ülést a pünkösdi ünnepek után, szerdán délelőtt tartja az albizottság.

Az osztrák költségvetési albizottság.

Ma délelőtt ülése volt az osztrák delegáció költségvetési albizottságának. A tanácskozáson megjelent gróf **Goluchowski** közös külügyminiszter, **Pitreich** közös hadügyminiszter, báró **Burián** közös pénzügyminiszter és báró **Spaun** tengerészeti parancsnok. A bizottság ülésén a közös külügyi, hadügyi, tengerészeti és boszniai költségvetésekről szóló jelentések kerültek tárgyalásra.

Bacquehem márkij terjesztette elő a külügyminisztérium költségvetéséről a jelentést, amely megelégedéssel konstatalja, hogy monárkián viszonya a többi államokhoz, különösen pedig Oroszországhoz a lehető legkínóbb. A japán-orosz háború előrelátólag nehéz és hosszadalmas lesz, de a hatalmak semlegesége biztosíték arra, hogy a két államra fog szorítkozni. A Balkán-kérdést Európára nézve Törökország és Bulgária egyezsége, egyelőre legalább, megszüntette. De ez az egyezés nem akadályozza az entente-nagyhatalmak által a Balkán békéje és a keresztény lakosság helyzetének javítása érdekében követelt reformok végrehajtását. Monárkiának Olaszországgal való benső és bizalmas viszonyát sajnálatos események meg nem zavarhatják, a kereskedelmi szerződéseken energikus óhajja megvédelmezni a monárkiát a gazdasági érdekeket.

Fergelt előadó azután a hadügyminiszter költségvetéséről tesz jelentést. Konstatalja, hogy a tengerészet 1905. évi rendes költségvetése mindössze abban különbözik az ideitől, hogy a kiadások körülbelül egy millió koronával emelkednek. A tengerészet parancsnoksága szükségesnek tartja, hogy tókói követésüknél átásával képviseltesse magát. Az előadó megjegyzi, hogy a rendkívüli kiadások kielégítése után a tengerészet rendes évi szükséglete 27,650,440 koronára fog esükkenni.

Báró **Spaun**, a tengerészet parancsnoka kifejti, hogy tengerészetünk a hajóépítéskre szinte kis évi készletek miatt nem követhette a technika újításait s ugyanazok az okok, amelyeket a hadsereg hadi részülete szemponyjából a hadügyminiszter kifejtett, teljes mértékben alkalmazhatók a haditengerészetre is. Miután a hadsereg szükségletét hitelművelettel fogják fedezni, természetes, hogy ugyanaigy elégítik

majd ki a tengerészet szükségletét is. A politikai viszonyok ebben a dologban nem lehetnek mértékadók, mert, amint a hadügyminiszter tegnap kijelentette, minden államaak földata védőerejét úgy megalkotni, hogy ha hirtelen háború akció válik szükségessé, teljesen készen álljon. A tengerészet parancsnoka azután bizalmasan nyilatkozott a javaslat részleteiről.

Dr. **Kramarz** delegátus néhány kérdést intéz a tengerészet parancsnokhoz, majd báró **Oppenheimer** előadó a zárószámadásokról tett jelentést, amelyeket tudomásul vettek. Azután **Sustersics** előadó az okkupációs hitelről tett jelentést.

Kramarz kifogásolja, hogy az 1900. évi zárószámadás, melyet végre befejeztettek, csupán a boszniai számvevőszék adatai alapján készült, holott parlamenti ellenőrzés előtt csak a legfőbb közös számvevőszék által felülvizsgált zárószámadásoknak van értékük. Sürgeti a minisztert, hogy a politikai közigazgatást tegye már kissé szabadabbá.

Lazarszky az osztrák fa számára tarifamérsékléseket kíván.

Abrahamovics panaszkodik, hogy a bosnyák fa versenyt okoz a galiciai fának.

Dobernig azt kívánja, hogy Bécs és Bosznia közt rövidebb összeköttetés létesítsenek és így tegyék elkerülhetővé azt, hogy Bécs felé Budapesten vagy Zágrábon keresztül vezessen a legrövidebb út. Ezért sürgeti a banjaluka—jajceci vonal vagy a baresi közvetlen vonal kiépítését.

Báró **Burián** közös pénzügyminiszter azt válaszolja, hogy a boszniai zárószámadások csak a delegációk tájékoztatására szolgálnak nem pedig határozathozatalra. Itt a két kormány approbációja és a legfőbb szentesítés teljesen elegendő. Ismerteti az egyházi autonómia ügyét, a közigazgatás reformját, a tervezett adóreform kérdését, a bosnyák fa-ipar viszonyait. Ami a vasuti összeköttetéseket illeti, ez irányban az ország jövedelmei résznit már igénybe vannak véve, résznit pedig az új vonalak irányát már előre megszabta a törvényhozás.

Erre a bizottság elfogadta a költségvetést s az ülés véget ért.

Az osztrák delegáció költségvetési albizottsága legközelebbi ülését e hó 25-én, szerdán délután 4 órakor tartja. Akkor tárgyalja a 88 és 75 milliós rendkívüli hiteleket.

KÜLFÖLD

A japán flotta katasztrófája.

Budapest, május 19.

Mialatt az oroszok is kénytelenek beismerni a japán csapatok diadalmas előnyomulását. Mandzsuria, a győzelemhez szokott japán flottát nagy szerencsétlenség érte Port-Arthurban. Két büszke csatahajójuk fölött *összecsaptak a tenger hullámai*, az orosz forrás szerint Port-Arthur bombázása közben. *Togo* tengernagy ugyan tisztán véletlenségnek tudja be a katasztrófát, de ez nem változtat azon a tényen, hogy a japánok nagyon drágán fizették meg az elbizakodottságukat. A katasztrófa május 15-én történt, nagyon könnyű tehát az összefüggést megtalálni közte és ama távrat közt, amely a múlt hétfőn jelentette, hogy az elmúlt napokban három nagy japán csatahajó bevonult a port-arthuri kikötőbe és harca kényszerítette a szerencsés elzárással eddig tétlenségre kárhozott port-arthuri hajórajt. A japáni hajóraj főlönye még megvan, de könnyen belejárthatik két nagy csatahajójuk pusztulása a háború sorsába is. Már is azt jelentik, hogy a port-arthuri kikötő újra szabad, és ki tudja, hogy a vasárnapi katasztrófa után nem kell-e majd a japánoknak elülről kezdeniük mindazt, amit az első nagy diadaltól kezdve Port-Arthur sikeres elzárásáig bámulátraméltó ügyességgel és halálmegvető hősiességgel véghezvittek.

A japán flotta szerencsétlensége.

London, május 19.

A *Reuter*-ügynökségnek jelentik *Csifuból*:

Idéerkezett oroszok azt beszélik, hogy hétfőn állítólag a *Sikisima* nevű páncceloshajó és a nagy *Asana* nevű cirkálóhajó süllyedt el. Az elsüllyedés Port-Arthur bombázása közben történt. A *Sikisima* két perc alatt süllyedt el, míg az *Asana* csak akkor süllyedt el, amikor tovább akarták vontatni. Az oroszok azt állítják, hogy ezt az értesülést a dalnii vezénylő tiszttől kapták. Orosz torpedónaszádok indultak ki Port-Arthur kikötőjéből, de amikor a japán csapatok erősítést kaptak, ismét visszavonultak. *A kikötő bejárata teljesen el volt zárva, most azonban, miután a japánoktól elsüllyesztett gőzösöket eltávolították, ismét szabad, de az átjárás még mindig veszedelmes.* Az összeköttetés Dalnitól északra teljesen megszakadt. Dalniból Csifuba érkezett oroszok más kijelentése szerint nem volt idő a *Sikisima* legénységének megmentésére. Hír szerint a másik hadihajó, mely aknába ütközött, nem az *Asana* nagy cirkáló, hanem a *Szuzi* nevű hadihajó volt.

Tokió, május 19.

(*Reuter.*) *Togo* tengernagy jelenti: Az e hó 15-én Port-Arthurnál uralkodott sűrű ködben a *Kazuga* cirkáló nekiment a *Joshino* cirkálóknak, mely néhány perc múlva elsüllyedt. Csak 90 embert mentettek meg. Ugyanaznap a *Hatsusa* hadihajó nekiment egy orosz aknának és elsüllyedt. A legénységből 300 embert megmentettek.

Tokió, május 19.

Togo tengernagy jelenti: Május 6-ika óta Port-Arthur felől ismételen *robbanások* voltak hallhatók, melyeknek oka nem volt megállapítható. *Tokióban* azt vélik, hogy az oroszok kétségben vannak Port-Arthur megvédhetőségét illetőleg, hajóikat légberopíteni, hogy azok ne kerüljenek az ellenség kezére.

A kegyvesztett Kuropatkin.

Pétervárr, május 19.

Jól értesült helyről vett hír szerint a cár nagyon el van keseredve *Kuropatkin* magatartása miatt. Főképpen azok a közlések okozták ezt, amelyeket a haretérről visszatért *Civill* nagyherceg tett neki. *Kuropatkin* elutazása előtt a legapróbb részletekig kidolgozott haditervet terjesztett a cár elé, amely most, a japánok szerencsés oifenziójára folytán, teljesen halomra dőlt. Az a rengeteg csapatkiegészítés is, amit *Kuropatkin* most kér, merő ellentmondásban van az elutazása előtt kért csapatok nagyságával és szakkörök ítélete szerint *egyáltalán nem szállítható* a haretérre. *Kuropatkin* Pétervárról való elutazásakor a következő kijelentéssel bucsuzott el a cártól:

— Felsőg, a fejemmel kezeskedem azért, hogy egyetlen japán sem fogja át lépni a Julat s egy sem teszi orosz földre (Mandzuria) a lábát.

A japánok tudvalevőleg ma már Mandzuriának igen értékes részét kezükben tartják. Minde tények nagyon megrendítették a

cárnak Kuropatkin katonai képességeibe vetett bizalmát és nincs kizárva, — bármennyire kalandosan hangozzék is — hogy Alexejev visszahívását Kuropatkiné is követni fogja, annyival is inkább, mert Kuropatkin maga is, minthogy óriási követeléseit teljesíteni nem tudják, kétségbe van esve nehéz feladatának sikerén. Hogy a fiatalabb tisztek féltékenykedésének véget vessenek, alkalmasint egy idősebb nagyherceg fogja átvenni a fővezérséget és melléje adnak egy kiváló tehetségű fiatalabb tisztekből álló vezérkart.

Kuropatkin és a gárdatiszt.

Pétervár, május 19.

A liaojangi tábori kórház meglátogatása alkalmával Kuropatkin tábornok egy sebesült japán gárdatiszthez fordult e szavakkal:

— Amikor meglátogattam hazáját, látam, hogy derék nép lakja, most meggyőződtem róla, hogy önök kitűnő katonák is. Büszke vagyok ily ellenfélre.

A japán tiszt így válaszolt:

— Ezt a háborút a nép óhajtotta és felel is érte.

A japánok előrenyomulása.

London, május 19.

A japánok mult vasárnap meglehetősen nagy veszteséggel és az oroszok makacs ellentállása után elfoglalták Kinkhant. Port-Arthur bevételére nem várható hamarosan. A folytonos esőzés megakadályozza a japánoknak Liaojang és Mukden ellen való előrenyomulását, de azért kétségtelennek látszik, hogy az oroszokat Mukdentől észak-keletre a körülvárás veszedelme fenyegeti. Az ötödik japán hadsereg, amely mult hétfőn hadihajók oltalma alatt partraszállott, tizenötezer emberből áll és célja Taiheng és Niucsvang. Pétervárról érkezett táviratok szerint a japánoknak Liaojang felé való előrenyomulásában szünet állott be. A japán előcsapatok, amelyek már Haicsu közelében voltak, visszavonultak Fönvancsöngbe, ahol a japánok, esetleges visszavonulásuk biztosítása végett, nagyszabású erősségeket építenek.

Tokio, május 19.

Japán vezérkari jelentés szerint a sereg, melynek partraszállítása a Liaotung-félszigeten május 5-én kezdődött meg, elvágta az ellenség összeköttetését. Egy csapat 16-án délután fél egy óra körül megtámadta az ellenséget, ki Sizanliacs közelében Kincsutól északkeletre volt s délfelé visszautazott. Három óra 40 percek a japánok megszállották a magaslatokat Csulicsvángtól 6 km.-nyire északra és hat kilométernyire Kincsutól keletre és visszaszorították az ellenséget Kincsuiig.

Páris, május 19.

A *Matin* pétervári jelentése szerint a vezérkarhoz az a távirat érkezett, hogy a japánok bevonultak Niucsvangba.

Az orosz hadviselés kritikája.

London, május 19.

Fuji tábornok, az első japán hadsereg vezérkari főnöke, aki a Jalun való átmenetelt forszírozta, azt mondja hivatalos jelentésében, hogy bámulja az oroszok rendkívüli bátorságát, de taktikájuk és műszaki kiképzésük nagyon hiányos. Elég idejük lett volna arra, hogy futóárkokat készítsenek, de elmulasztották. Ugy látszik továbbá, hogy a hadvezetés a csata idején nem volt egységes. A japánok győzelmét jobb tüzéségüknek és annak a körülménynek tulajdonítja, hogy az átkelés pontját illetőleg sikerült az oroszokat tévedésbe ejteni.

HIREK

E s ő.

Amint a szürke felhők szertartásosan és komolyan, a látóhatár minden pontja felől, messze utjokból megérkezve ellepték az eget: hirtelen valami kellemes, üde és boldog hangulat reszketett át az országon. Mint mikor egy kétségtelen és rengeteg erejű veszedelem hárul el valakiről. A táviró hivatalok zseniális kis gépei fürge örömmel kopogták a boldog újdonságot s innen is, onnan is jöve, vidám csapatokban repültek a fővárosba, amelynek már nyáriasan hamvas, kék égékkorra szintén ellepték a szürke, komoly felhők. Itt csak annyi volt a változás, hogy eltettük a szalmakalapot és a sárga cipőt. De künn, az apró faluk nagy határaitban, ujjongó, boldog érzések köszöntötték a hős cseppeket, amelyek jóságosan és kövéren hullottak a zsenge vetésre. A falukban, amelyeknek megrémült lakossága a szűkség zord közelségében bizonyára meghuzatta a harangokat, most egy csodálatos és fenséges isteni beavatkozást látott. Itt a primitív szivekből felszakadt halás sóhajok tumultusa köszöntötte az első cseppeket. A fekete földekben pedig elernyed energiák kezdtek új munkájukba. Felfrisülten, megerősödvé láttak kikutathatatlannak munkájukhoz, csodálatos és elképzelhetetlen vegyfolyamatok indultak meg újra s nagyszerű rendszerességével a parányok heroikus tevékenysége megint gyártani kezdte az életet. A hajszálnál finomabb gyökerek pedig mohón, az élnivágyás szilaj örömeivel szívták a rögből felszabadított anyagokat, amelyek a mi testünket táplálják s amelyek a mi büszke szellemi fensőbbségünk koronájához hordják ime láthatatlan munkájukkal az aranyat. Akik közülünk, a nagyváros gyermekei közül eltűnődtek a szárazságon, a meghajszolt idegek kis tulfeszültségében ekképpen láthatták a dolgot. A földnek hűsége, kitartó művelői azonban e komplikált érzések egyszerű — rettentően egyszerű — végokát látták: jövőre nem lesz kenyér! És megrémült értelmiségük tanácstalanságában mit tehettek volna okosabban: bizonyosan imádkoztak és meghuzatták a harangokat. És most, midőn nagy cseppekben hull a langyos eső, igen törpe probléma az, vajjon az imádság és harangzugás megbizhatóbb-e, vagy a meteorológus rideg számítása. A csapás elhárulásán érzett boldog öröm él a szivekben, épp úgy, mint a megtisztult, felüdült levegőben a nyiladozó ákácok illata.

K. S.

Budapest, május 19.

— **BUDAPESTI NAPLÓ.** Május 15-ikén új előfizetés nyílt a Budapesti Naplóra. Kérjük azokat a tisztelt olvasóinkat, akiknek az előfizetése ezen a napon lejárt, méltóztatassanak a megújításról idejekorán gondoskodni, hogy a lapot akadálytalanul küldhessük tovább.

— **A király elutazása.** Bécsből táviratozik, hogy ő felsége 26-ika estig marad Budapesten, honnan a brucki táborba megy csapat-szemlére, 28-án Bécsbe érkezik, hol június 2-án résztvesz az urnapi körmeneten. Június 3-án délután visszatér ő felsége Budapestre, hol alkalmasint 15-éig marad köztünk.

— **A kassai katonai iskola.** A közöshadsereg rendeleti közlönye jelenti, hogy a strassi hadapródiskolát Kassára és a kassai al-reáliskolát Strassba helyezték át.

— **Kihallgatás a királynál.** A budai várban ma délelőtt általános kihallgatás volt, amelynek során a következők járultak a király elé:

Báró Radvánszky Béla, gróf Andrássy Géza és Pallavicini Ede őrgróf, valóságos belső titkos tanácsosok, gróf Berchtold Lipót követtségi tanácsos, Halász Zsigmond és Szemere Béla kamarások, Reiszig Ede volt államtitkár, Beöthy Zoltó főrendiházi tag, Barkassay Géza, Maróczy János és Terney Imre miniszteri tanácsosok, Sárközy Aurél, Thuróczy Vilmos és Ernuszt József főispánok, Szivák Imre országgyűlési képviselő leányával, Szivák Margit alapítványi hölgygyel, Péchy József, Adler-Rácz József, Klein Ödön és Márfy Ede osztálytanácsosok, Léway József kivándorlási biztos, Davida Léo, Karácsony János, Alexander Bernát és Papp József egyetemi tanárok, Klinda Teofil és Molnár János kanonokok, Liszka József ezredes, Deső Gyula alezredes, Sinczay János főhadbiztos, Follert Károly posta- és táviróigazgató, Rohrer Ferenc udvari tanácsos, Domány János, Szalay Lajos polgármester, Ujfaluzy József, Kovács Aladár, Parányi István, Jenovay Imre és Simonyi Emil királyi tanácsosok, Szijártó Zsigmond kuriai tanácsjegyző, Mészáros Imre, a filharmóniai társaság elnöke, Kerner István, az Operaház karnestere, Náday Ferenc, a Nemzeti Színház tagja, Pintér József és Trebitsch Ignác igazgatók, Kulánovits Hadasi Mehemed bég, Vajda Lajos, Németh Lipót és Borhy György földbirtokosok, Sarlót Domokos, aradi rendőrkapitány, Berger Ferenc városi főorvos, özvegy Abrányi Kornélné; együttesen jelent meg a felség előtt Ujvidéki város küldöttsége, amelynek tagjai voltak: Szalay Lajos polgármester, Rohonyi Gyula és Radovánovics György országgyűlési képviselők, Profuma Béla főjegyző, dr. Balla Aladár főjegyző, Molnár Hugó református lelkész, dr. Nemes Sándor szerkesztő és Vucsetics Illés törvényhatósági tag.

Azt kérte az ujjvidéki küldöttség, hogy ő felsége rendelje el az ujjvidéki-pétervári sáncok, sáncárkok felszabadítását, tésse lehetővé a katonai kormány által, hogy a város a sánc eltávolításával és az árkok eltöltésével a Duna partjái terjeszkedhessenek. A kérelmet folyamodvány alakjában remekművi diszkötésben hozták s ő felsége a feliratot átvéve, a következőket válaszolta:

— Az ügyet már ismerem s tudom, hogy a városra nézve fejlődés szempontjából igen fontos az itt szóban forgó sánc eltávolítása. Régóta huzódik a kérdés és kívánatos már, hogy mielőbb méltányos megoldást nyerjen.

A küldöttség hódoló köszönőttel fogadta a felség választ s ő felsége a küldöttség minden tagját megszállással tüntette ki.

— Önt már régebben ismerem — jegyezte meg Rohonyi Gyulához szólva.

A polgármestertől városi dolgokat kérdezett.

— Sok hive van-e — fordult ezután Molnár református lelkészhez — és magyarok valamennyien?

A többi delegátustól a város közigazgatási és gazdasági helyzete felől tudakozódott. A küldöttség hódolattal köszönte meg a kegyes fogadtatást.

— **Kinevezés.** A hivatalos lap mai száma jelenti, hogy a király dr. Raisz Gedeon belügyminiszteri osztálytanácsost közegészségügyi főfelügyelővé nevezte ki.

— **Ottthon marad.** Joachim Albrecht porosz hercegről, Albrecht herceg fiáról azt írták a lapok, hogy elmegy a hererők közé. A herceg szárnysegéde most közli a *National Zeitung*-gal, hogy a herceg végleges döntés szerint nem vesz részt a délkelet-afrikai háborúban.

— **A tábornoki karból.** A hadsereg rendeleti közlönye jelenti, hogy Klobucsar Viktor altábornagyot a kolozsvári honvéderület parancsnokát egészségügyi okokból felmentették állásától, Virsologi Rupprecht Henrik vezérőrnagyot pedig utódjává nevezték ki.

— **Cyrrill nagyherceg házassága.** Berlinből jelentik: A cár beleegyezését adta Cyrrill nagyhercegnek a hesseni nagyherceg elvált nejevel való házasságához. A cár tudvalevőleg ellenezte ezt a házasságot, most azonban Cyrrill nagyhercegnek a *Petrovavloszk* elsőlyedésekor tanúsított hőies viselkedése jutalmul megengedte a házasságot.

— **A cár kegyelme.** Pétervártól táviratozzák: *Mihály Mihajlovics* nagyherceg, ki azelőtt vezérkari százados volt, de *Merenberg* Mária grófnővel való házassága óta mint magánzó élt külföldön, ismét kapitányi nevezetést ki 1900-ik évi rangfokozattal.

— **Uralkodók találkozása.** *Marienburg*ból táviratozzák, hogy *Edvár*d király július 27-én utazik *Marienburg*-ba s ott marad augusztus végéig. Üdülésének utolsó hetében érkezik oda *Ferenc József* király, augusztus 27-én vagy 28-án pedig *Vilmos* császár, aki a hannoverai hadgyakorlatokról *Egeren* át a dél-csehországi nagy manőverekre utazik. — *Berlin*ből jelenti tudósítónk, hogy *Vilmos* császár meghívta a spanyol királyt a németországi hadgyakorlatokra s a király elfogadta a meghívást. Az olasz király szintén jelen lesz a hadgyakorlatokon. Azt híresztelik, hogy *Ferenc József* király ezidőtájt meg fogja látogatni *Vilmos* császárt *Polsdamban*, de erről illetékes helyen mit sem tudnak.

— **Küldöttségek a kormánynál.** *Pöstyén* fürdő tizenöttagú küldöttsége tegnap tisztelgett gróf *Tisza* István miniszterelnöknel, hogy a fürdő érdekében máris foganatosított vágmedri rendezési munkálatokat megköszönje és kéri a végleges rendezést, amely mindenkorra ki-zárná azt, hogy a külföldiek által is igen kedvelt fürdőhely veszedelmek legyen kitéve. A küldöttséget gróf *Erdődy* Ferenc valóságos belső titkos tanácsos és *Meszlényi* Pál országgyűlési képviselő vezették és a pöstyéni közszónok és kérését *Lellei* János községi jegyző tolmácsolta. Gróf *Tisza* István miniszterelnök válaszában kijelentette, hogy igyekezni fog azon, hogy ez a nagyfontosságú kérdés mielőbb megoldást nyerjen. A küldöttség ezután főkerest *Tullán* Béla földmívelésügyi minisztert, aki a vágmedri rendezési munkálatokra nézve szintén kedvező nyilatkozatot tett. — *Ujvidék*ről ma délelőtt a képviselőházban *Rohonyi* Gyula országgyűlési képviselő és *Szalai* Lajos polgármester vezetésével küldöttség tisztelgett gróf *Tisza* István miniszterelnök belügyminiszternél, kérve, hogy a pétervári erőd Ujvidék felől eső sáncainak és sáncárainak a katonai kormány által való használaton kívül helyezését mozdítsa elő, amire nézve ma ő felségéhez felségfolyamodást is vittek, továbbá hogy Ujvidék és Pétervárad között a Dunán közúti hid építtessék, lehetőleg az állami beruházások keretében. Gróf *Tisza* István miniszterelnök belügyminiszter kijelentette, hogy a kérelmeket tanulmányoztatni fogja és készséggel veszi pártfogásába.

— **Jókai szobra.** Negyven koronát kaptunk ma a postán. Kis fiuk, kis leányok gyűjtötték, de mire összegyűlt ez a kerek kis összeg, a rendeltetése kissé módosult. Virág, babérlevélre indult meg a gyűjtés, hogy kegyeletes szivecskék hódolatául még egy koszu kerüljön a ravatalra, amely körül egy egész nemzet és a nagyvilág egy jórésze állott nemes részvétellel, könnyes szemmel. De koszorura még nem lett elég a kellő időben a gyűjtött pénz: folytatták hát a gyűjtést a kis fiuk és leányok és hogy együtt volt ez a főnnebb említett összeg, hát egy másik, ugyan- csak üdvös célra szánták, *Jókai* Mór szobrára. Így írta meg ezt lapunknak egy kedves levélben *Vámos* Gizella zenetanárnő az ő kis tanítványai nevében.

Kicsi az összeg, — így szól a levél, — de szent a cél, mely felé visszköz, s összehordozásával azt kívántam elérni — egyrészt, hogy kis tanítványaim tanuljanak meg lelkesülni a szépért, a jóért, minél zsengebb korban s miután a tapasztalás megtanított, hogy nagyobb áldozatot egy gyermektől, mint megváltást ugynevezett zsebpénztől, kívánni nem lehet, legcélszerűbbnek tartottam, ha ama pénzecskéjök feláldozására buzdítottam őket. Ha aztán majdan felélednek arra az éretemberre s lábaiton majd, virágot raknak, emlékezzenek vissza ama felejthetetlen szomorú pillanatra, amikor a sors őt, a nagyot, a dicsőt kiragadta közülünk, s érezzék azt a jóleső érzést, hogy mi is azok közé sorakoztunk, kik lelkök teljes melegevel azt óhajtották, hogy minél előbb, minél fenségesebb szobor hirdesse nagyságát.

— **Vissza Belgrádba.** *Konstantinovic* ezredes, *Sándor* király nagybátyja, aki a szerencsétlen véget ért királynak *Dragával* kötött házassága után elhagyta *Belgrádot*, ma egész

családjával visszatért a szerb fővárosba s ezután állandóan ott fog lakni. *Konstantinovic* ezredes leánya tudvalevőleg *Nikita* fejedelem ifjabbik fiának felesége.

— **Kettős családnev.** A király megengette, hogy nárai *Szabó* Sándor kultuszminiszteri osztálytanácsos és törvényes utóai régi magyar nemességük, címerük és nárai előnévök épségben tartásával a *Náray-Szabó* kettős családnevet viselhessek. Az erről szóló királyi kizáratot ma közli a hivatalos lap.

— **A román királyné és a háború.** A román királyi család mostanában, mint többször jelentettük, kirándulást tett az *Aldunán* és ez utjában meglátogatta *Calafat* városát, ahol megmutatták a királyi családnak azt az ágyut, melyből 1877-ben *Widdin* ostrománál az első lövést intézték a város ellen. A királyné gondolatokba merült, majd pedig a háború szörnyűségeiről következőleg nyilatkozott:

A háború rossz. Inkább meghalni szeretnék, semhogy új háborút kelljen végigélnem hazámban. A hágai békebírósg nagyon is lassan dolgozik a béke érdekében. Véleményem szerint az általános béke csak akkor fog beállni, ha a löfegyverek oly tökéletesek lesznek, hogy az emberek megborzadnak azok pusztításától.

Azt beszéli, hogy a királyné sirva fakadt, miután e kijelentést tette.

— **Rablótámadás a fővárosban.** A közbátorság *Budapest*en határozottan hanyatlófélben van. Egymást érik nyílt utcán a rablótámadások. A minap gróf *Zichy* a *Margitszigeten*, tegnapelőtt báró *Nopcsa* Elek a *Belvárosban* volt egy-egy ilyen rablótámadásnak az áldozata. Ma mindezeknél furább és vakmerőbb eset történt. Történt pedig reggel tíz óraker, tehát fényes nappal. És történt az *Andrássy-ut* 94. számú házában kapuja küszöbén, tehát a főváros legelőkelőbb és legforgalmasabb utvonálán. Egy úri leány, a főváros egyik előkelő patricius családjának gyermeke, mikor befordult a kapu alá, maga előtt látott egy erős férfit, aki német nyelven valamely lakót tudakolt tőle. Mielőtt az urhölgy felelhetett volna, az idegen a nyakán függő aranyláncot a két kezével megfogta, s erőszakosan szétzaktította, s a rajta függő aranyórát magához ragadta. Mindegyik szempillantás alatt történt, a fiatal urhölgy az ijedségtől ideg-göresöt kapott, a rabló pedig zsákmányával továbbállt. A rendőrségnek mégis csak tennie kellene már valamit az egyre vakmerőbb fellépő rablótámadások ellen. Mióta a *József-köruton* egy pénzes-levélhordót szintén fényes nappal lefűtötték és kifosztották, a rablóerényletek a fővárosban jóformán meghonosodtak. *Besurranó* tolvajokról, éjjeli betörésekről alig hallani már valamit. A gonosztevők é szövevényes és kockázatos vállalkozásokra már nem igen adják a fejüket. A rablás kényelmesebb és úgy látszik veszélytelenebb, — mert eddig legalább e rablók egyikét sem sikerült elfogni. Gyors és erélyes intézkedést kérünk. Utóvégre még sem élünk talán a *Bakonyban*.

Az est folyamán még egy rablótámadás történt. *Kmetkyó* Béláné este nyolc óraker a *Muzeum-köruton* haladt, amikor egyszerre megkapta valaki hátulról a kezében levő ridikült és az kirántotta a kezéből. A ridikül a földre esett és a pénzestárca kihullott belőle. A támadó fölvetve az erszényt és elfutott vele, azonban a *Sándor-ut*-ban elfogták. Kiderült, hogy a támadó *Vanesa* Antal foglalkozás nélküli boltiszolga.

— **Uj alispán.** *Deésről* táviratozzák: A *D. Torma* Miklós alispán nyugdíjazása folytán megüresedett alispáni állást a tegnap tartott közgyűlésen töltötték be. *Bándy* György főjegyzőt 231 szavazattal választották meg *Diószeghy* Jusztin polgármester 51 szavazata ellenében. *Bándy* 26 éves munkássága alatt rendkívüli szorgalmat fejtett ki és a közönség bizalmát teljes mértékben bírja. Főjegyzővé *Placintár* Ödön első aljegyzőt választották.

— **Eltűnt gyermek.** Özvegy *Faragó* Józsefné 12 éves *Sándor* nevű fia, 15-én eltűnt *Hartvából*. Az eltűnt gyermek barna és nagy kék szeme van.

— **Véres forradalmi zavargás.** *Lemberg*ből táviratozza tudósítónk: *Odesszában* tegnap véres forradalmi zavargás volt. Reggel 9 óraker néhány száz főnyi diák és temérdek munkás a polgármester lakása előtt csoportosult s szidalmazta *Oroszországot*. *Szabadságot a népek!* kiáltozta a tömeg. Nagy csapat kozák rontott a tüntetőkre, de emezek tulnyomó számban voltak, sőt később körülbelül 600 munkás csatlakozott hozzájuk. Valóságos harc keledett; a kozákok is, a tüntetők is lövöldöztek. Délután 4 óráig tartott a vérontás. 5 kozák elesett. 15 súlyosan megsebesült. A tüntetők részén 30 munkás és 15 tanuló halt meg. Az egész várost megszállotta a kozákság.

— **Ibsen.** A norvégiek ősz költőjéről, *Ibsen*ről érkezik hír *Krisztianióból*. Hűséges házi-orvosa, dr. *Bull* jelentése szerint az egész telet *kiegélítően* töltötte s közvetlen válságos fordulatról nem kell tartani. Életmódja oly pontos, mint egy óramű. Pontosan reggel nyolc óraker fölkel és masszázskuránát veti magát alá. Reggeli után dolgozószobájába megy, de minden munkássága újságolvasásból áll. Egész halom norvég, svéd és német újság hever az íróasztalán. Idegeneket nem igen fogad, de az *Ibsen-Björnson*-család tagjainak mindenkör szabad bejárása van hozzá s esténként ebben a családi körben töltve sokat beszél déli utazásainak emlékeiből. Az érdekes az, hogy ezeknek a beszélgetéseknek a során irodalomról soha sincsen szó, addig legalább nem, amíg *Ibsen* beszél. Ellenben lépcsőlépésre figyelemmel kíséri a keletázsiai háborúnak az eseményeit. Nyáron *Ibsen* *Bosenkollen* fürdőben tölti az idejét s legjobban örül annak, hogy újra mehet sétakocsizásra, amitől egész télen meg volt fosztva.

— **Az eucharisztikus kongresszus.** A szokásos ünnepi körmenettel ma befejeződött az eucharisztikus kongresszus. Ma délelőtt diszgyűlés volt a *Katholikus Kör* nagyermeke. A gyűlés előtt *Fehér* Ipoly pannonbalmi főpap nagymisét mondott a belvárosi templomban. A diszgyűlés első szónoka *Városgy* Gyula székesfehérvári püspök volt, aki az oltári szentség társadalmi jelentőségéről beszélt. A nagy helyiséssel fogadott beszéd után *Prohászka* Ottókar egyetemi tanár emelt szót, amelyben kifejtette, hogy az egyház őrizi, megismétli és megdicsőíti az oltári szentséget, kezdetül fogva az urvasora óta. A költői lendületű, mely filozófiai tartalmu beszédet a hallgatóság lelkesen megjelentezte. Gróf *Zichy* Nándor és *Szmercsányi* Pál püspök felszólalásával véget ért a kongresszus. Délután megtartották az ünnepi körmenetet.

— **A szászoknak nem kell állami segítségek.** Nemrég egy beszercezi küldöttség járt a kormánynál, hogy az ottani szász gimnázium új épülete számára állami segítséget eszközöljön ki. A kormány kedvező ígérettel bocsátotta el a deputációt, mely hazaérve a presbitériumban beszámolt utjának örvendetes eredményéről. A derék szász atyafiak azonban köszönet helyett megtámadták a küldöttséget, amiért felhatalmazás nélkül a kormányhoz fordultak. Többen tiltakoztak az állami segély ellen és azzal vádolták a deputációt, hogy az ősrégi német kulturintézetet *Judas* módjára 30 ezüst pénzért el akarják adni az államnak. A presbitérium többsége mégis tudomásul vette a küldöttség jelentését, de a járási konzisztorium, amely elé az ügy felelbezés folytán került, megsemmisítette a presbitérium határozatát. Szóval a szászoknak nem kell állami segítség, csak hogy a magyar államnak minél kevesebb jussa legyen beleavatkozni iskolájukba.

— **Mesemondás.** A *Verő-féle* jónévi leánynevelő-intézetben ma *Balassa* Jenő, a *Vigszin*-ház tagja mesemondó délutánt tartott. Meséket és verseket adott elő *Basa* bácsi, a gyerekek kedvence. A vidám apróság boldog elmerüléssel hallgatta és ki nem fogyott a tapsból.

— **Házasság.** Dr. *Tauber* Sámuel 25-én esküszik örök hűséget *Adler* Sára kisasszonynak, dr. *Adler* Lipót bajai főrabbi leányának a bajai zsidó templomban.

Blau Gyula, a *Pesti Magyar Kereskedelmi Bank* tisztviselője, 23-án hétfőn délelőtt 11 óraker tartja esküvőjét *Weisz* Irma kisasszonnyal a budai *U.* kerületi izraelita templomban.

— **A nők szavazó-joga.** A nők egyenjogúsítása programjának ez egyik nevezetes pontja. Ennek a jognak a kitzidésére Berlinben június 3-ikán és 4-ikén tartják meg a második nemzetközi kongresszust, amelyen világszövetséget is akarnak alakítani. Erre a kongresszusra a világ minden részéből a nőemancipáció mozgalmának legkiválóbb harcosnői jelentkeztek, így Amerikából, Dániából, Svédországból és Hollandiából. Amerikából Berlinbe érkeztek erre az alkalomra Susan Anthony is s várják még Mrs. Chapman Cattet, Angolországból ott lesz dr. Stanton Coit, aki a nemzetközi leánykereskedelem ellen való küzdelmet kezdeményezte, továbbá Mrs. Fowcett és mások. Svédországból a politikai nőegyesületeknek hat küldöttje lesz jelen s Dániából is többen. Hollandiát dr. Aletta Jakobs orvosnő és politikai vezér képviseli.

— **A Wechseltmann-alapítvány.** *Wechseltmann* Jónás tanító nyugdíjkiegészítő alapítványának kamataira összesen 971 kérvény érkezett, 568 keresztény és 403 zsidó vallású tanító részéről. A kérvényeket a pesti izraelita hitközség előljárásága hat bizottságok osztotta ki, melyek már befejezték munkájukat s *Wechseltmann* Fülöp királyi tanácsos elnöke alatt együttes megbeszélést is tartottak, úgy hogy most már csak az előjáróság és *Kohner* Zsigmond hitközségi elnök döntése van hátra. Ez rövid időn belül megtörténik s akkor rögtön szétosztják az esedékes kamatokat. A bizottságok, mint az *Egyenlőség* közli, azt határozták, hogy a nyugdíjpótló összeg évenként 200—200 korona legyen, amely az illető tanítóknak és özvegyeiknek élethossziglan ki fog járni. Egyelőre az erre a célra hagyott évi 80.000 koronából csak 69.000 korona áll rendelkezésre, mert a kincstár 11.000 koronát örökösödési adó címen lefoglalt. A bizottság ez ellen óvással élt s ha ennek sikere lesz, az így felosztandó 11.000 koronából megint 55 tanítónak lehet 200—200 koronát kiutalni. Egyelőre a rendelkezésre álló 69.000 koronából 344 tanító fog kapni évi 200—200 koronát és pedig 172 keresztény és ugyanannyi zsidó.

— **Meggyilkolt járásorvos.** A pilis-szentiványi rózsáünnepnek szomorú szennzációja van. dr. *Májusz* Béla pomázi járásorvos, akit az ünnepélyen megszurkalt, ma reggel meghalt. Vasárnap volt az ünnepély Pilis-Szentiványon, amelyre hivatalos volt a környék intelligenciája. Elment az ünnepélyre dr. *Májusz* Béla pomázi körorvos is. Éjjeli 11—12 óra között oszladozni kezdett a társaság. *Májusz* még hallani sem akart a hazamenetelről. Kévéssel utóbb kiment az udvarra, hogy a kocsiát megkeresse. A sötét udvaron hirtelen hatalmas botlított kapott a balszemére.

— Das ist er! — szölt az egyik támadója. Ezután a szerencsétlen embert leteperték s további ütlegettek. Dr. *Májusz*, aki erős természetű ember volt, dulakodni kezdett támadóival, akiket sikerült is lerázni magáról. Abban a pillanatban, mikor fel akart kelni a földről, egyik támadója *háiba szurta*. Dr. *Májusz* nyomban besietett a társasághoz s elmondotta a történeteket. Dr. *Lux* József vörösvári járásorvos megvizsgálta a hátán levő kézzsurást s kitisztítva a sebet, bekötötte. Ezután dr. *Májuszt* kocsiara fektették s hazavitték Pomázra. Otthon hamarosan sebláz ütött ki rajta, amely az éjszaka megölte. Halálának oka az, hogy a szurás a tüdőburkot átlukasztotta s így levegő töltött be. A szerencsétlen orvost ma délután boncolták föl dr. *Andréanszky* Jenő és dr. *Sziklay* Sándor törvényszéki orvosok. Velük együtt ment ki a községből dr. *Atzél* Nándor pestvidéki törvényszéki vizsgálóbíró is. A támadóknak eddig nincs nyomuk.

— **Tolvaj nőgyógyász.** A fumei rendőrség táviratban értesítette a budapesti főkapitányságot, hogy *Kohn* Albert 42 éves gráci, illetve pólai nőgyógyász lakásadónójától nagyobb összeget érő ékszert ellopott és megszökött. A rendőrség nyomozza a tolvaj orvost.

— **Rablógyilkosság.** *Békés-Csabáról* jelentik: *Kertész* Mihály zimándi lakost a *Gyula* közében lévő Gárdos hidnál három ember, midőn lovai eladása után este haza indult a vásárról, bunkósbottal félholtan verte és 200 korona pénzét elrabolta. A rendőrség a tettesek nyomában van.

— **Eső.** Az országos eső méreteiről a földmívelésügyi minisztériumnak a gazdasági tudósítók beküldték már jelentéseiket. A jelentések szerint az eső sokat használt, de némely helyütt igen kicsiny volt.

A földmívelésügyi minisztériumhoz érkezett jelentések szerint az egész Dunántul, főképp Zala- és Somogy megyékben jótékony az eső. *Kiscséből* táviratozzák: Hosszu szárazság után itt és a vidéken tegnap óta esik az eső, ami a vetésekre igen jótékony hatással van. *Jászberényből* jelentik: Hathi szárazság után itt esik az eső. *Árnaszlatinán* 8 milliméternyi eső esett. *Szombathelyen* 20, *Berényen* 22, *Keszthelyen* 16 és *Eszéken* 13 milliméter. *Közepes eső* volt *Ogyallán* (3 milliméter), *Komáromban* (10 milliméter), *Magyar-Ovárt* (5 mm.), *Sopronban* (2 mm.), *Selmeczbányán* (1 mm.), *Arva-Váralján* (2 mm.). *Budapesten* ma délelőtt 10 óráig 3 mm. *Kisebb esők* voltak: *Ungvár*, *Debreczen*, *Keeskemet* (1 mm.), *Orosháza* (1), *Szeged* (2), *Zombor* (4), *Zsombolya* (4), *Arad* (1), *Temesvár* (1), *Székely-Keresztur* (2), *Vajdahunyad* (2), *Versecz* és *Nagyvárad* környékén. Az ország következő részeiből jelentik, hogy esőre lenne szükség: *Eger*, *Rozsnyó*, *Késmárk*, *Csáktornya*, *Zágráb*, *Fiume*, *Cirkvenica*, *Drenkova*, *Kolozsvár*, *Marosvásárhely*, *Nagyszében*, *Botfalva*, *Bavaniste*. — **Jégsőt jelentenek:** *Szombathely*, *Keszthely*, *Herény* és *Szigetvár*. Tegnap este Somogyvármegye nagyatádi járásában *Nagyatád* és *Somogyzó* vidékén hat percig és *Szigetvár* járásában *Szigetvár* környékén tíz percig, továbbá *Zalavármegyében* *Keszthely* és *Zalaszentgrót* környékén nyolc percig tartó jégső volt. *Aradon* a szárazságot ma délelőtt több óráig tartó heves zápor követte.

— **Pécsről táviratozzák:** A siklósi és baranyavári járásokból leverő hírek érkeztek pusztító jégverésről, mely tegnap esti 1/9 óra tájban egész sor község természetét alsó órc alatt tönkretette. A diónagyságu jég *Szerdahely*, *Kovácskida*, *Godisa* és *Maty* községek egész természetét elpusztította. A jégverés a *Drávaig* húzódtott, de csak a magyar parton tett kárt. A kár sok helyütt 100%-ra tehető. A biztosító-társulatok pécsi főügynökségeihez ma 400.000 korona kárjelentés érkezett be. Az összes kárt a gazdák közel egymillió koronára becsülik. A jég az épületekben is jelentékeny károkat okozott.

— **Zavargó asztalosok.** *Löffelholz* József asztalos mesternek Szondy-utca 89. szám alatt lévő asztalosműhelyébe ma délelőtt berontott tíz-tizenöt sztrájkoló asztalossegéd, ott mindent összezuztak és a dolgozó segédekét agyonveréssel fenyegették. A gazda a rendőrségre sietett, mire azonban a rendőrök odértek, már csak *Juhász* Gergely volt ott, akit letartóztattak.

— **Halálozás.** *Klipping* Vilma, a budapesti skót-református iskola nagyképzetségű tanárnője ma reggel rövid szenvedés után meghalt. A boldogult egyike volt a szegény gyermekek legnagyobb jótévedőinek s nagyszámú tanítványa mellett az általa felruházott és segélyezett gyermekek ezrei gyászolják halálát. Temetése pénteken délután három órakor lesz.

— **Mattachich Géza Párisban.** Párisból jelentik, hogy *Mattachich* Géza kijelentette egy újságíró előtt, hogy állandóan Párisban marad s ott fogja megtenni a szükséges lépéseket rehabilitálása érdekében.

— **Fenyő Sándor ügye.** A rendőri sajtóiroda ma a lapok híreit illetőleg közli, hogy *Fenyő* Sándort a rendőrség intézkedésére Saargausban letartóztatták és a sct.-galleni börtönbe szállították. Erről a rendőrség annak idején azonnal értesítette az ügyészséget s a rendőrség tudomása szerint a kiadatási eljárás folyamatba is tétetett. Hogy a kiadatási eljárás során mi történjék, vagy mi fog történni, arról a rendőrség tudomást nem szereszhett, mert a törvény nem ad jogot a rendőrségnek ahhoz, hogy a kiadatási eljárásba bármiféleképpen is beavatkozzék. Akár kiadták *Fenyőt*, akár nem, a rendőrség erre befolyást nem gyakorolhat.

— **Tolvaj ügynök.** *Demjén* Jenő pineór az éjszaka mulatsághól ment hazafelé. A Kerepesi-ut 57. számú ház előtt leült egy padra, ahol elnyomta az álom. Arra ment *Németh* József 41 éves nős, utazó ügynök, aki az alvó ember mellényéről leoldta az aranyláncot s az órával együtt ellopta. Egy rendőr azonban észrevette a lopást és el akarta fogni *Némethet*, aki futásnak eredt. A *Tisza* Kálmán-teren mégis elfogták s bevitték a rendőrségre. Azt mondja, hogy rendezett viszonyok között él s nem tudja, hogy vetemedett a lopásra. Letartóztatták.

— **Egyesületi élet.** A *Fehérkereszt Országos Lelchenház-Egyesület* a következő nyilatkozat közlésére kér föl bennünket: Többször fordul-

tak már betegsegélyért az egyesülethez, össze- tévesztve a lelchenházegetületet, amely kizárólag elhagyott gyermekek megmentését és hasznos polgárokká való fölnevelését célozza, a *Fehérkereszt betegsegélyező és temetkezési* vállalat, amely nemrég csődbe jutott. A *Fehérkereszt Országos Lelchenház Egyesület* él és virágzik és az állammal karöltve teljesíti nemes hivatását.

— **Gyilkos szuggesztívó.** Kalandos részletekben bővelkedő bünper foglalkoztatja most Páris bírait és közönségét. A vádirat szerint egy asszony szuggesztívó által öngyilkosságra készítette egy barátját, akivel előzőleg oly végrendeletet készített, amelyben őt teszi meg általános örökösévé. A tényállást így adja elő a vád: Az E. és M. házaspár egymás szomszédóságban lakott *Marly* le *Roi* községben. Az érintkezésük mindaddig barátságos volt, amíg E. észre nem vette, hogy feleségét M.-ék spirítisztikai széanszokra hivatgatják s ő azokon meg is jelent. Ekkor megszakadt az érintkezésük s nem is folytatódott, amíg E. meg nem halt. Özvegye azután ismét eljártogatott M.-ékhez és a két asszony csakhamar újra kezdte az asztaltáncoltatást, szellemidézést. A felidézett szellemek között különösen sokszor jelent meg az elhunyt E. és azon panaszkodott, hogy milyen forrón óhajta ő az újra való egyesülést szeretett feleségével s hogy mily kínokat okoz neki a hosszú várakozás. Az özvegy egészségi állapota ez időtől kezdve rohamosan hanyatlott. A széanszokat mindennap ismételték s a szellem egyre türelmetlenebb lett. Végre kijelentette, hogy elvárja özvegyétől, hogy az 1903 végéig feltétlenül követni fogja. Ugyancsak a arra is biztatta a szellem, hogy vagyonát M.-nére hagyja. December második felében beszüntette az özvegy az élelmiszerbevásárlásait és ugyane hónap 22-én hirtelen meghalt. Annak rendje-módja szerint el is temették. A végrendelet felbontása után támadt M.-né ellen a gyanu és megindították ez ügyben a törvényes eljárást. A legnehezebb lesz annak az eldöntése, vajjon természetes halállal, egyedül a spirítisztikai esztélyek következtében halt-e meg az asszony, vagy mérgezés által. Az M.-nenél tartott házkutatás alkalmával landánunot és digitáliszt találtak. A vizsgálat kiderítette, hogy a halál a szívfall átszakadása következtében állott be, amiből a természetes elhalálozásra lehet következtetni. A vizsgálatot még nem fejezték be.

— **A veszprémi kiállítás** végrehajtó-bizottsága ma lovag *Reinprecht* Antal elnöke alatt ülést tartott, amelyen a kiállítás bejelentési határidőt június 15-ére állapították meg.

— **A hegyek áldozata.** *Bécsből* táviratozzák, hogy az eltűnt *Odelga* Frigyes nevű turistát ma reggel halva találták a *Karl Ludwig* kunyhó közelében a *Bismarck-hágón*.

FŐVÁROS

(*) **A főváros közgyűlése.** A mai, második napon, nagyon gyér számmal jelentek meg a bizottsági tagok. Az elnöki székét *Márkus* József főpolgármester foglalta el.

A Budára járó omnibuszok ügyénél *Csillag* Benő szólalt föl, kívánva, a tanács javaslatával ellentétben, hogy a Rudasfürdő és Lánchíd közötti omnibuszjáratásokat hagyják abba s helyettük inkább más járatot tegyenek. A közgyűlés, *Kasics* Péter és *Sümei* Vilmos hozzájárulása után, a többség elfogadta a tanács javaslatát, hogy a rudasfürdői járat beszüntetése érdekében intézzenek felterjesztést a pénzügyminiszterhez.

A tanács előterjesztést tett, hogy a huszárkai megszüntetése céljából állítsanak Budapest 16-vágóhidat, a kísérletként szolgáló vágóhid mintegy 100.000 koronába kerülne. *Büttner* János ellenzi a 16-vágóhid fölállítását, mert szerinte Budapestben egyáltalában nem lesz közönsége a lóhúsnak; azt nálunk még a legszegényebb emberek sem fogják enni. *Schubert* Sándor üdvözli a tanácsot, hogy a nyugat-európai kultúra színvonalára akarja emelni Budapestet a 16-vágóhid behozatalával. De ha már ezt megtette, akkor haladjon odáig, ahová Németország eljutott és vágasson kutyákat is. (Derült é.) Ha már belement a tanács ebbe a dologba, akkor ajánlja, ügyeltesen föl a legszigorubbán, arra, hogy a

marhasznak a lóhussal való összecserélése meg ne történhessenek. *Grund* János úr látja, hogy ebből határozott kára lenne a fővárosnak s ezért javasolja, adják vissza az ügyet a tanácsnak azzal, hogy a lóvágatást igyekezzezzék magánvállalkozás útján végeztetni. *Földváry* Imre a főváros pénzügyeinak a kiméltése szempontjából azt az indítványt teszi, hívják föl a tanácsot, tanulmányozza, hogy valamely vágóhid mellett nem lehetne-e, próbáképp, barakkszerű épületben megpróbálni a lovak vágatását. A többség elfogadta a lóvágóhid fölállítására vonatkozó tanácsi javaslatokat.

A III. kerületi amerikai szőlőtelep hasznosítása kérdésében, azt a javaslatot tette a tanács, hogy a 6% holdnyi területet adják 12 évi időre bérbe, éventéket 260 koronáért, az a célből jelentkezőkkel vállalkozónak. Ezzel szemben *Baranyai* Sándor azt indítványozta, hogy a bérletet nyilvános árverés útján adják ki, mert így — romélméletleg — sokkal nagyobb bérösszeget lehet elérni. Ezt az indítványt a többség elfogadta.

A tanács előterjesztést tett a Jókai Mór holtteste számára örök diszírlyel adományozása ügyében. Az előterjesztés lendületes hangon emlékezik meg a költő érdemeiről. A közgyűlés az előterjesztéshez egyhangulag hozzájárult.

A budapesti (ipari) munkaközvetítő-intézet választmányába újból *Fenyvessy* Adolf és *Váronyi* Vilmos küldötték ki és végül *Rényi* Dezso főjegyző előterjesztése alapján, nyugdíj-ügyeket intézték el.

(*) **A bikaviadal.** Az állatkert igazgatósága jelentést tett a tanácsnak, hogy az állatkert területén bikaviadalt akarnak rendezni, s tudomásvétel végett betérjesztette a megkötött szerződést. A tanács ma tárgyalta a jelentést, de határozatot nem hozott. Sokat vitakoztak a tanács tagjai, de nem tudtak megállapodni s végre sem határoztak, mert a polgármester nem volt az ülésen, legközelebb a polgármester előnkésével rendkívüli ülésben fogja tárgyalni a tanács az előterjesztést. A képviselőház háznagy irodájában délből gróf *Tisza* István miniszterelnök részvételével a bikaviadal tervéről szűkebbkörű tanácskozást tartottak, amelyen *Rudnay* Béla főkapitány is jelen volt. A tervezett részletes előterjesztése után gróf *Tisza* István miniszterelnök beleegyezett abba, hogy a bikaviadalt megtartsák, de ugyanazokkal a feltételekkel, amelyekkel Párisban és Brüsszelben rendezték, hogy ugyanis vér ne folyjon, lovak ne szerepeljenek és a bikát le ne öljkék.

(*) **A budai hajóáratok.** *Schubert* Sándor fővárosi bizottsági tag nemrégiben azt az indítványt tette a közgyűlésnek, hogy a tanács — az öbudi község érdekében — tegye meg a lépéseket az iránt, hogy Ó-Buda és a Hungária-körut torkolatának az irányába közt hajóáratokat indítsanak. A tanács eljár ebben az ügyben s ennek eredményeül a hajóáratok már közelebb megkezdődnek.

SZÍNHÁZ, ZENE

** **Pfefferkorn utazása.** A *Drótostól* Pfefferkornja támadt ma föl a Magyar Színházban. Ez az agyafutó, de nagyon jólelkű héber mindenbe beleavatkozik és mindenkinek a baját eligazítja. Mi sem természetesebb, hogy főúrósága a szargon, amelyet sokat használnak a hallgatók harsogó derültsége közepett. Egy fiatal házaspárt kísér Abazziába a hagymakereskedőből házasságkövetítővé vedlett Pfefferkorn és az uton a legtarkább kalandok esnek meg vele. Sok ezek közül a *Drótostól*ból van fölmelegítve, hanem azért, persze, ha az ember nem válogatós, mulathat is rajtuk. A darab négy felvonása pompásan beválnék a városligt valamelyik délutáni szórakozóhelyén, kőszínházban azonban, amely szakmat tart arra, hogy komolyan vegyék, kiasó talán nivóflan vállalkozás az ilyesmire. Az érdeklődést *Sziklai* kaogató Pfefferkornja aratta le. **Ügyes és kedves volt Kornai Berta.** (B-v.)

** **A Király-színház** rendkívüli sikerű újdonsága, az *En, te, ő!* (Le sire de Vergy), amelyben esteről-estére *Küry* Klára és *Fedák* Sári művészeete ragadja el a közönséget, előreláthatólag minden egyebet száműzni fog a színház műsoráról. Az operett eddigi hét előadása teljesen szuflott ház előtt folyt le s a közönség érdeklődéséből következtetve, egyelőre nem kell gondoskodni más vonzóerőről. A Király-színház pünkösd vasárnapján és hétfőjén egy-egy

délutáni előadást is rendez, mérsékelt helyárrakkal, *Fedák* Sári fölléptével. Vasárnap délután *Konti* József operettjében, a *Fecske*ben *Louisont*, a zárdanővendéket, hétfőn délután a *Toreador* című angol operett virágáruslányát játssza a kitünő művésznő. Az *ünnepestén* és *minden estén* rendes helyárrakkal az *En, te, ő!* (Le sire de Vergy) kerül színre *Küry* Klárával, *Fedák* Sárival, *Bánó* Irénnel, *Németh* Józseffel, *Papp* Miskával, *Körmendy*vel, *Ferenczy*vel és *Gyöngy*ivel a főszerepekben. Jegyek az összes előadásokra a Király-színház pénztáránál és a Bárd-cég jegyirodáiban váltathatók.

** **A berliniek vendégjátéka.** A berlini színtársulat, amely az *Éjjeli menedékhely* pünkösd vasárnapján kezdi meg vendégszereplését a *Vigszínház*ban, komolyabb irányú darabokból állította össze műsorát, de egy józú vigjátékot is fog bemutatni. Ez *Schlaikjer* Erik *Des Pastors Rieke* című darabja, amelyben *Wangel* Hedvig játssza a címszerepet. A többi főszerepben fellépnek: *Winterstein*, *Wassmann*, *Kaysler* és *Durieux* Tilla.

** **Magyar színészet Amerikában.** Érdekes, életrevaló és támogatásra érdemes az az eszme, amely most emlékiratban került a belügyi kormány elé. Arról van szó a memorandumban, hogy az Amerikába kivándorolt magyarág nemzeti jellegének, nyelvének megóvása céljából a kormány támogatásával állandó színpadot teremtsenek Amerikában a magyar színdészet számára. Az eszmét *Serly* Lajos pendítette meg, aki már régóta foglalkozik ezzel a hazafias tervvel s most *Krecsányi* Sarolta is a belügyi kormányhoz fordult támogatásért a New-Yorkban misszióra hivatott magyar színtársulat számára, amelyet 30 tagból szervezne. A közös cél érdekében kívánatos volna, ha szövetkezve, közös erővel iparkodnának ezt az életrevaló eszmét valóra váltani.

** **Népszínház.** Ma tartották meg *Serpette* A *konul felesége* című háromfelvonásos operettjének jelmese főpróbáját. A bemutató holnap lesz. A két női főszerepet *Ledofszky* Gizella és *Komlóssy* Emma adja.

** **A színesegyesületből.** Az országos színészegyesület tanácsa június 7-én délelőtt 10 órakor tartja legközelebbi ülését. Az ülésre a vidéki tanácsosok közül *Hidvéghy* Ernő és *Keszler* Edét hívták be.

** **Városligeti Szinkör.** Most készül a Városligeti Szinkör személyzete a *Svihákok* és az *Egy bolond gondolat* című bohózat bemutatására. Addig is a *Japán generális* adják nagy sikerrel. A közönség pompásan mulat a vidám mókákon.

Nyiltér.

Legelegánsabb uri ruhákat

legdivatosabb kiállításban, valamint előnyös ruhabérletet ajánl

TILLER MÓR és TÁRSA

cs. és kir. udvari szállító

Budapest, IV. kerület Váci-utca 35. szám.

(Az e rovat alatt közlötteknek sem tartalmáért, sem alakjáért nem felelős a szerkesztőség.)

SPORT

** **Labdarúgás.** A *Berliner Thor- und Fussballclub Britannia* pünkösd vasárnapján, a *Magyar Testgyakorlók Köre* hétfőn a *Ferencvárosi Torna Klub* ellen fog játszani. Mindkét mérkőzés a csömör-úti millenáris pályán lesz és a jegyek elővételben a rendes elárusítási helyeken péntektől kezdve már kaphatók. A *Magyar Labdarúgó Szövetség* az osztrák *Football-Union* csapatával szemben ez év június 2-ára az alábbi csapatot küldi ki: *Borbás* (Ferencvárosi Torna Klub), *Vince* (Magyar Athletikai Klub), *Pokorny* (Ferencvárosi Torna Klub), *Koch* („33” Football Klub), *Niessner* (Müegyetemi Klub) csatárok, *Weisz* (Ferencvárosi Torna Klub) tartalékkal; *Ordódy* (B. Egyetemi Athl. Klub), *Kiss* („33” Football Klub), *Gorszky* (Ferencvárosi Torna Klub) fejezetjátékosok, *Bródy* (Ferencvárosi Torna Klub) tartalékkal; *Bodor* („Postások”) és *Berán* (Ferencvárosi Torna Klub) háttvédek, *Nagy* (Magyar Testgyakorlók Köre) mint tartalékkal.

Budapesti versenyek.

Budapest, május 19.

A mai versenynappal véget értek a tavaszi futtatások és vasárnap már kezdetét veszi a freudenauai derby-meeting. Az utolsó nap futamai érdekesség szempontjából jóval felette állottak az előző napokéhoz és néhány érdekes finist eredményeztek. A tribünökön nagy közönség volt jelen és az udvari páholyban megjelent *József Ágost* főherceg is nejevel meg kísfiával. A nap főfutama a zár handicap volt, melyet nyolc aspiráns közül *Mery Ágnes* nyert meg küzdelem után *Széky* ellen. *Mery Ágnes* ellen nekilovaglás címén óvat emeltek, de ennek az igazgatóság nem adott helyt. A *Wenckheim*-emlékversenyt *Divat* imponáló stílusban nyerte meg és ha figyelembe vesszük, hogy milyen könnyen verte *Alixit*, ugy szép jövőt kell a *Blaskovich*-ménnek jóslnunk. Az utolsó futamban tizenhárom versenyző közül az általunk első helyen jelölt *Ormód* győzött, *tiszszeres* pénzzel honorálva a benne bizókat. Megemlítjük még, hogy a lapunk előre jelzett lovak közül négy jött be elsőnek és tekintve, hogy *Nyalika* meg *Ormód* kontra lovak voltak, ugyancsak tetemes nyereségük volt azoknak. kik lapunk után játszottak. A részletes eredmény a következők:

I. **Nákó-díj.** Díj 2000 korona. Távolság 2437 méter. *Mravik P. Tyrannja* (*Krause*) első, *Krausz L. Augurja* (*Szemere*) második, *Zombory Calderonja* (*Zangen*) harmadik. Totalizátor: 10: 40. 2 kor. helyen 10: 35. 60 filléres helyen 10: 27.

II. **Eladók handicapja.** Díj 2000 korona. Távolság 1600 méter. *Petanovits J. Nyalkája* (*Lewis*) első, *Mr. Albert Wood Win* (*Bulford*) második, *Zangen J. Lovrana* (*Martinkovich*) harmadik. Azután: *Román*, *Melinit*, *My box*, *Kinos*, *Vendég*. Totalizátor: 10: 35. Helyfoglalások: I. 50: 76. II. 50: 170. III. 50: 194. — 2 koronás helyen: 10: 32. 25: 33. 25: 132. 25: 76. — 60 filléres helyen: 10: 28.

III. **Zárhandicap.** Díj 10.000 korona. Távolság 2000 méter. *Gróf Festetich T. Merry Ágnes* (*Janek*) első, *Petanovics J. Székelye* (*Aylin*) második, *Dreher A. Retourja* (*Adams*) harmadik. Futottak még *South Star*, *Mindjárt*, *Feretget*, *Kortés*, *Cassandra*. Totalizátor: 10: 60. Helyfoglalások: I. 50: 98. II. 50: 239. III. 50: 122. — 2 koronás helyen 10: 67. Helyfoglalások: I. 25: 61. II. 25: 133. III. 25: 62. — 60 filléres helyen 10: 90.

IV. **Báró Wenckheim Béla-emlékverseny.** Díj 4000 korona. Távolság 1600 méter. *Blaskovich E. Divat*-ja (*Lewis*) első. *Gróf Degenfeld J. Mixi*-je (*Janek*) második. *Dreher A. Boskó*-ja (*Cleminson*) harmadik. Totalizátor: 10: 20. — 2 koronás helyen: 10: 22. — 60 filléres helyen: 10: 20.

V. **Nyeretlen kétévesek versenye.** Díj 3000 korona. Távolság 1000 méter. *Somosi ménes Rózsabimbó*-ja (*Taral*) első. *Mr. Lincoln Xama*-ja (*Lewis*) második. *Gróf Wenckheim D. Tommy*-ja (*Smejda*) harmadik. Azután: *Vino Tinto*, *Foglaló*. Totalizátor: 10: 16. Helyfoglalások: I. 50: 66. II. 50: 82. — 2 koronás helyen. Totalizátor: 10: 18. Helyfoglalások: I. 25: 33. II. 25: 61. — 60 filléres helyen. Totalizátor: 10: 18.

VI. **Eladó kétévesek versenye.** Díj 2000 korona. Távolság 900 méter. *Báró Uchtritz Zs. Dulosasa* (*Fetting*) első, *Boross J. Lady Russel* (*Gottwald*) második, *Krausz L. Dóra* (*Martinkovich*) harmadik, azután *Oos*, *Flóra*, *Penniless*, *Álom*, *Pirók*, *Per*, *Mákvirág*, *Waluga*, *Barázdás*. Totalizátor: 10: 32. Helyfoglalások: I. 50: 86. II. 50: 352. III. 50: 110. 2 koronás helyen: 10: 36. I. 25: 45. II. 25: 225. III. 25: 62. 60 filléres helyen 10: 32.

VII. **Beaten handicap.** Díj 3000 korona. 1100 méter. *Gróf Batthyány E. Ormódja* (*Huxtable*) első, báró *Herzog M. Rigója* (*Baines*) második, *Schosberger L. Cambridge* (*Cowman*) harmadik, azután *Medve Jankó*, *Passé partout*, *Parányi*, *Harcos*, *Aldozat*, *Master Jack*, *Augustin*, *Coriu*, *No-good*, *Standard*. Totalizátor: 10: 65. I. 50: 194. II. 50: 208. III. 50: 1343. — 2 koronás helyen totalizátor: 10: 96. Helyfoglalások: I. 25: 92. II. 25: 77. III. 25: 269. — 60 filléres helyen totalizátor: 10: 82.

A BUDAPESTI NAPLÓ telefonja.

Szerkesztőség 56-12

Kiadóhivatal 54-39

Legujabb.

Az orosz-japán háború.

Pétervár, május 19.

Az orosz távirati ügynökség mukdeni tudósítója jelenti mai kelettel: A legutóbb ideérkezett jelelentések szerint úgy látszik, hogy a japán hadsereg előrenyomulásában szünet állott be. Az elővéd több csapata visszafordult. Az ellenség derekháda Föngvangsöng és a Jalu folyó között gyülekezik. *Port-Arthurban minden csendes.*

TÁVIRATOK

Franciaország és a Vatikán.

Páris, május 19. A *Figaronak* jelentik Rómából, hogy ugylátszik a Vatikánban az a szándék, hogy a tiltakozó jegyzéket kiadják és közzéteszik. Többfelől hírlík, hogy a francia kormányhoz juttatott jegyzékben nincs olyan hely, melyszerint a *nuncius talán nem maradna Párisban*. Azonban a többi hatalmakhoz juttatott tiltakozó jegyzékekben van ilyen tartalmu passzus.

Páris, május 19. A ma egybehívott rendkívüli minisztertanács, ahogy jelentették, a pápai jegyzékkel fog foglalkozni. Ebben a tárgyan tegnap a miniszterelnök hosszabban tárgyalt Delcassével és Brisson kamarai elnökkel és intézkedett a minisztertanács egybehívása iránt, hogy tanácskozzanak a jegyzék esetleges következeiről. A kamarai folyosókon azt beszélték, hogy Delcassé egyáltalán nem akar a Meunier-féle interpellációra felelni, míg a miniszterelnök éppen kívánja a pápai jegyzék politikai-parlamentari magyarázatát. A szocialista-radikális képviselők a kamarai többség többi csoportjaival megegyeztek e kérdésben. Hír szerint Jaurès szocialista képviselő a kamara folyosóin azon buzgókodik, hogy megértesse a többség tagjaival, hogy a kormánynak most felvilágosítást kell adnia a japán jegyzéket illetőleg. Azt hiszik, hogy az a szocialista részről jelzett határozati javaslat, melyben fel akarják szólítani a kamara elnökét arra, hogy az olasz kamarának a francia kamara rokonérését tolmácsolja, a tiltakozó jegyzék magyarázatát fogja eredményezni. A radikálisok ki akarják fejteni a kormánynak, hogy adjon a vatikáni nagykövetnek, ha még el nem hivatott, szabadságot. Több szocialista az egyháznak az államtól való elválasztására vonatkozólag indítványozott pótól-indítványát visszavonta, hogy ne akadályozzák meg az indítvány tárgyalását, amely tekintettel a jelen viszonyokra és a pápai tiltakozó jegyzékre gyorsabban tűzhető napirendre, mint eddig hitték.

Páris, május 19. A Havas-ügynökség jelenti: Mint kijelentik, a ma tartott minisztertanács fenntartotta a már előbb hozott határozatát, mely szerint a *vatikáni francia nagykövetet visszahívják*, ha a szentszék Loubet elnök római utazása elleni tiltakozását átadná a nyilvánosságának. De ez a határozat csak akkor lesz hivatalos és végleges, ha bebizonyul, hogy a közzétett tiltakozó jegyzék szövegét a Vatikán Franciaországon kívül más hatalmaknak is átadta.

Róma, május 19. Az *Osservatore Romano* kommentárok alkalmából, amelyekkel a nancia és olasz sajtó a szentszéknek Loubet elnök római látogatása ellen irányuló tiltakozását kíséri, utal arra, hogy ez a sajtó megkísérli a kérdés lényegének megkerülését, és avval vádolja a szentszékét, mintha beavatkoznék a két ország politikájába és az ezek viszonyába beállott javulás ellen akarna állástfoglalni. Semmi sem tévesebb ennél a feltevésnél. A pápa nem a Franciaország és Olaszország közötti közeledés ellen tiltakozott. Ellenkezőleg, örömmel lát mindent, ami Olaszország javát előmozdítja. Ha a közeledés következtében Loubet elnök más olasz városban tett volna látogatást Viktor Emánuel királynál, ugy a

szentszék bizonyára *egy szót sem szölt volna*. Másrésztől azonban nem nézhet hallgatagon, hogy egy katolikus nemzet feje különösen Franciaország hivatalos és ünneplés római látogatásával az 1870-ben elkövetett rablást jóváhagyja és a pápát is megsérti jogában. A lap emlékeztet arra, hogy a francia sajtó a német hadsereg metzi hagyományait alkalmával nem mulasztotta el, hogy szavát felemelje ez ellen. A szentszék ezidőszert jogaiknak és méltóságának fenntartására tette ezt.

Bécs, május 19. A közös külügyminisztérium éppen úgy, mint más nagyhatalmak külügyi képviselői, nem fog válaszolni a szentszéknek Loubet római látogatása miatt megküldött tiltakozó jegyzékre.

Goluchowski expozéja.

Pétervár, május 19. A *Novoje Vremja* gróf Goluchowski expozéjáról szólva, kiemeli annak nyíltságát és azt mondja: Ha valaki kételkedik abban, hogy Oroszország, igénybe véve a háborútól szemmel tartja-e kötelességeit a közel Keleten és hogy a régi jó viszony Oroszország és Ausztria-Magyarország között fennáll-e, akkor kétségét eloszorathatta volna gróf Goluchowski ama nyilatkozata, hogy az 1897-ik évi egyezmény tovább is alapja a balkáni közös akciónak. Oroszországra nézve azért is igen fontos Goluchowski nézete a Balkán ügyet illetőleg, mert nagy vonásokban az orosz diplomácia felfogását is visszatükrözi és így a portára nézve kettős értéke van. Alig várható, hogy a porta még ezentul is folytatja ellenállását a reformokkal szemben. A *Brsevlja Vjedomoszti* szövé teszi Goluchowski gróf expozéját és kiemeli annak nagy fontosságát és érdekességét. Azt mondja, hogy Goluchowski fejtegetései visszatükrözik ama felfogást, mely akkor uralkodott, amikor a műrztégi orosz programot kidolgozták.

Kálvária és Renan szobra.

Trequeur, május 19. Az új kálvária mai ünnepies felavatása alkalmából, melyet a pap-ság a Renan-élméki előtt létesített, zavargásoktól tartottak. Az antiklerikális polgármester eltiltotta, hogy az ünnepen résztvevők bottal jelenjenek meg. Az összes bretagnei klerikális szenátorok és képviselők résztvevőknek az ünnepségen.

Hadüzenet Tibetnek.

London, május 19. Híre jár, hogy a minisztertanács ma el fogja határozni, hogy Anglia hivatalosan hadat üzen Tibetnek. A brit expedíciós hadtestet tizezer főnyire egészítik ki az összes fegyveremekből.

Közgazdasági táviratok.

Bécs, május 19. A *Budapesti Napló* telefonjelentése.) Eladatot buza tiszavideki: 9.05—9.45, bászai 8.45—8.90, mosoni 8.65—8.95 K. Rozs, tót felvidéki 6.95—7.10, pestmegyei 6.85 7.05, délviasuti 6.70—6.80 K. Magyar tengeri 5.45—5.65 K. Magyar zab 5.60—6.35 K., változtatott 7.—K.

Bécs, május 19. (A *Budapesti Napló* tudósítójától.) A délutáni magánforgalomban a zárlatok a következők voltak: Osztrák hitelrészvény 640.25 Magyar hitelrészvény 752.—. Bécsi bankkegyesület 279.—. Union-bank 511.50. Länderbank 515.25. Osztrák-magyar államvasut részvény 425.—. Déli vasut 638.25. Elbavölgyi vasut 78.75. Északnyugati vasut-részvény 424.50. Dolányrészvény 332.—. Rimamurányi vasut 490.—. Alpei bányarészvény 414.50. Májusi járadék —.—. Magyar koronajáradék 99.35. Osztrák koronajáradék 97.35. Lombard 129.50. Török sorsjegyek 117.33. Német birodalmi márka 117.36. Napoleon d'or 19.06.

Berlin, május 19. (Gabanatörszde.) Buza májusra 175.75 márka (10.30 korona), júliusra 172.50 márka (10.12 korona). — Rozs májusra 133.25 márka (7.82 korona), júliusra 135.25 márka (7.94 korona). — Zab májusra 122.— márka (7.16 korona), júliusra 127.— márka (7.46 korona). — Tengeri amerikai mixed májusra 111.50 márka (6.55 korona), júliusra 110.25 márka (6.48 korona). — Spiritusz 70 márka

(árfolyam 117.30 korona per 100 márka.) Irányzat: nyugodt

Berlin, május 19. (Ésti forgalom.) 4% o-os magyar aranyjáradék —.—. Magyar koronajáradék 97.30. Osztrák hitelrészvény 200.75. Osztrák-magyar államvasut 136.90. Déli vasut 13.40. Északnyugati vasut —.—. Elbavölgyi vasut —.—. Osztrák bankjegy készpénz —.—. Buchstehrad —.—. Orosz bankjegy 216.—. (Ultimo.) Lombard —.—.

Frankfurt, május 19. (A *Budapesti Napló* tudósítójának távirata.) Árfolyamok májusra. Ésti forgalom. Osztrák hitelrészvény 200.80. Osztrák-magyar államvasut —.—. Déli vasut —.—. Német bank 218.50. Disconto 186.10. Drezdai bank 151.30. Berlii kereskedelmi bank —.—. Gelsenkircheneri —.—. Harpeni 198.—. Laura-kohó —.—. Olasz járadék —.—. Hilbernia 196.25. Az irányzat szállid.

Hamburg, május 19. (Zárlat.) 4% o-os ezüst-járadék 99.90. 1860. sorsjegy 153.60. Déli vasut 13.20. 4% o-os Osztrák aranyjáradék 100.50. Osztrák hitelrészvény 200.65. Osztrák-magyar államvasut 136.50. Olasz járadék 102.50. 4% o-os magyar arany-járadék 98.90. Az irányzat nyugodt.

New-York, május 19. (Terménytörszde.) (Zárlat.) Gyapot: New-Yorkban helyben 13.40 (13.40) Májusra 13.97 (14.01) Aug-ra 13.78 (13.86). New-Orleansban helyben 13.1/4 (13.1/4). — *Petrólium*: Stand white New-Yorkban 8.15 (8.15). Stand white Philadelphianban 8.10 (8.10). Refined in Cases 10.85 (10.85). Credit Balances at Oil City 1.62 (1.62). — *Zsír*: Western steam 6.85 (6.85). Rohe és Brothers 6.90 (6.95). — *Tengeri* irányzata állandó. — Májusra 60.1/8 (60.—). — Júliusra 54.3/8 (53.7/8). — Szept-re —.—. — *Buza* irányzata állandó. — Firos őszi helyben —.—. — Májusra 99.— (95.—) Júliusra 92.3/8 (91.5/8). — Szeptemberre 84.3/8 (83.7/8). — Decemberre —.—. — Gabona szállítási díja Liverpoolba 1.— (1.—). — *Kávé*: fair Rio 7. sz 6.7/8 (7.—). — Májusra 5.60 (5.75). Aug-ra 5.85 (6.—). — *Liszt*: Spring Wheat clears 3.90 (3.90). — *Kukor*: 3.3/8 —.—. (3.3/8 —.—). — *Ön*: 27.87—28.15 (27.87—28.02). — *Réz*: 13.03—13.12 (13.12—12.25). (A zárójelben lévő számok a tegnapi árakat jelentik.)

Chicago, május 19. (Terménytörszde.) (Zárlat.) Buza irányzata állandó. Máj-ra 99.— (96.3/4). Jul-ra 87.3/8 (86.3/8). — *Tengeri* irányzata állandó. — Májusra 48.— (47.1/4). *Zsír*: Májusra 6.35 (6.47). Júliusra 6.52 (6.65). — *Szalonna* short clear 6.37 (6.37). — *Sertés*hús: Júliusra 11.15 (11.35). — (A zárójelben lévő számok a tegnapi árakat jelzik.)

Kivonat a hivatalos lapból.

— Május 19. —

Kinevezések. Az igazságügyminiszter Merszko János tomesrékási járásbírósig díjnököt a tomesrékási járásbírószághoz irnokká, — a pénzügyminiszter Kassai Miklós tomai lakost ideiglenes minőségű díjtalan pénzügyi számgyakornokká a tomai pénzügyigazgatóság mellé rendolt számvétséghez, — a pécsi ítélőtábla elnöke Padolay Justtin pécsi járásbírósig díjtalan joggyakornokot a pécsi ítélőtábla kerületébe segélydíjas joggyakornokká nevezte ki.

Pályázatok. A nyiregyházai pénzügyigazgatóság nál segélydíjas számgyakornoki állásra 14 nap alatt, — a székelykeresztúri járásbírósig nál teleknyvi átalakít díjnok állásra 2 hét alatt, — a szégyárdi törvényszéknél II-od osztályu hivatal-szolgai állásra 4 hét alatt, — az erzsébetvárosi törvényszéknél irnoki állásra 4 hét alatt, — a makói adóhivatalnál díjtalan gyakornoki állásra 14 nap alatt, — a nagybeeskerei pénzügyigazgatóság nál pénzügyi szemlési állásra 14 nap alatt, — a máramaroszigeti pénzügyigazgatóság nál számvizsgáló állásra 14 nap alatt, — az ujeyházi járásbírósig nál III-od osztályu hivatal-szolgai állásra július hó 1-ig, — a késmárki adóhivatalnál díjtalan gyakornoki állásra 14 nap alatt, — a kurtiesi személyes jogu gyógyszerára július 1-ig Aradmegye alispánjához adandók be a kérvények.

Napirend.

Naptár: Péntek, május 20. Római katolikus: Bernardin. — Protestáns: Bernardin. — Görög-ortv: (május 7.) Sz. † megy. — Zsidó: Szivan 6. Sebout. — Nap kél: 4 óra 2 perkor. — Nyugszik: 7 óra 19 perkor. — Hold kél: 8 óra 53 perkor reggel. — Nyugszik: 11 óra 38 perkor este. *A kereskedelmi miniszter fogad délután fél öt órakor.*

Nemzeti Szalon tárlata nyitva délelött 8 órától este 8 óráig. Belépő-díj 50 fillér.

Könyves Külmán-lászlás új művészi szalon. (Nagy-mező-utca 37. szám.) Megtekinthető egész nap díjtalanul.

Nemzeti Múzeum. Régisígtár, nyitva van 9 órától délután 1 óráig. — A könyvtár irodalomtörténelmi és történelmi kiállítás nyitva délelött 9 órától délután 1 óráig. Néprajzi tár (Csillag-utca 3.) nyitva délelött 9—1 óráig. Belépő-díj 1 korona. — Növény-tár (Szechenyi-utca 1.) nyitva díjtalanul kutatók számára 9 órától 1 óráig. A múzeum többi tárát megtekinthetők 1 korona belépő-díj mellett.

Az agyuncumi átszökés és múzeum. Megtekinthetők egész nap III. ker. Ó-Buda, Külső-Szent-Andrei ut. Helyiérdekű vasut a Pálffy-térről

REGÉNY

A KIVÁLTSÁGOSAK

— Német regény. —

(4)

A főhadnagy helyeslőleg emelte kezét a sapkájához, aztán a kapitány megint Winklerhez fordult:

— Hát holnap reggel majd látjuk egymást szolgálatnál, mondja be lakását az őrmesternek, hogy tudja, hol vegye át a parancsait.

— Parancsára, kapitány ur.

— Akkor rendben vagyunk, köszönöm, uraim.

A két hadnagy elindult és némán mentek egymás mellett a nagy kaszárnyaudvaron. Csak mikor már túl voltak a kapun, — mondotta a báró:

— Csak hat órákor ebédelünk, jön a kaszinóba reggelizni?

De Winkler nem fogadta el a meghívást:

— Még jelentkeznem kell magasabb főlebbvalóimnál és azonkívül is sok még a dolgom.

Társaság nem erőltette s arra röviden elbucszott.

Winkler bérkocsit szólított magához s csaknem három óra volt, amikor végre megint a fogadóban volt, amelyben ideiglenesen megszállt.

— Van-e postám? — kérdezte.

Már három napja, hogy nem kapott hírt hazulról, s táviratban tudatta szüleivel, hogy megérkezett a székvárosba, s azt hitte, hogy üdvözlőlevelet talál már tőlük.

A portás átnézte a postát.

— Semmi sincs, hadnagy ur.

Winkler csak nehezen palástolhatta el csalódását, éppen azon a napon, amelyen olyan határtalanul magányosan állónak és elhagyottnak érezte magát, különösen jól esett volna neki, ha néhány sort kapott volna a szüleitől. Hiszen el volt rá készülvé, hogy valami tulságosan szívesen nem fogadják majd, de hogy olyan hüvös-séggel és annyi ellenszenvvel fogadják, ezt nem sejtette s nem is várta.

— A szoba kulcsa fenn van, hadnagy ur.

Szomorúan ment fel a lépcsőn. Legnagyobb ámulatára szobájának az ajtaja nem volt zárva s amikor benyitott a szobába, hangos, élénk kacagás hangzott fel:

— Haha, György fiam, ez aztán a meglepetés, mi? A portásnak megmondtam, hogy kicsavarom a nyakát, ha elárulja neked, hogy megérkeztem, s már két órája ülök itt és várok rád. Na, csak hogy itt vagy már, hál istennek. És milyen jól festesz, gyerek, az anyád kiugrana a bőréből a büszkeségtől, ha így látna. Az első dolog persze az lesz, hogy lefotografáltatod magadat,

És lelkes örömben, jogos apai büszkeségében a kereskedelemügyi tanácsos karjaiba zárta a fiát.

György végre kiszabadította magát:

— Apám, ez aztán a meglepetés. De hát hogy kerülsz te ide?

— Az öreg ur közép magas, izmos, zömök ember, túl a hatvanon, nagy szürke szemmel és sűrű bozontos szemöldökkel, egész lényén akaraterő és erély, de egyszersmind nagy öntudat. Jóízű nevetéssel nézett a fiára.

— Hát annyira nem ismered az apádat? Fölteszed róla, hogy ezen a napon magára hagy? Hiszen segítségére kell lennem a lakáskeresésben, de mindenképp tudnom kell, hogyan vagy, mit szólnak hozzád itt. Na, hát csak beszélj el gyorsan.

György levette sisakját és övét és diszkabátjából kényelmes házi zekébe bujt, aztán elfogadta a szivart, amelylyel apja megkínálta és leült egy székre.

— De hát mondj már el, hogy s mint történt, öltözködés közben is beszélhetsz. Tudom, mindig azt mondogd: mindent sorjában, én pedig mindig azt mondtam: sok mindent lehet egyszerre csinálni. Azt hiszed,

vitem-e volna különben ennyire? Álva ebédeltem, a balkezemmel ettem, jobbkezemmel a polcon jegyzeteket készítettem és közben még utasításokat is adtam. Tehát rajta, beszélj.

Feszült várakozással nézett a kereskedelemügyi tanácsos a fiára, aki még egyre hallgatott. Hanem végre megszólalt:

— Apám, minden úgy történt, mint ahogy akkor megírtam, amikor tudomra adtad, hogy az áthelyezésemet kértem. Éppen úgy történt, amint mondtam, sőt még rosszabbul.

Az öreg felállott és tágra nyílt szemmel meredt a fiára:

— Szóval...

— Szóval — folytatta a fia — itt az ezrednél olyan módon fogadtak, hogy nemcsak a szegénypirot kergethette az arcomba, hanem felharagíthatott és felháboríthatott, s belül ez mind meg is történt. De észre nem vehettek semmit, mert uralkodtam magamon, amint mindig szoktam. Hosszu beszédeket intéztek hozzám, figyelmeztettek, hogy teljesítem kötelességemet, és ismételtlen az orrom alá dörgögték, hogy nagy kitüntetés rám nézve, hogy az ezred tagja lehetek.

— Ez így is van — hagyta helyben az apja. — Csak láttad volna, milyen nagyot néztek barátaink és ismerőseink, amikor elmondtam nekik, hogy keresztyülvittem ezt az áthelyezést. Nem is akarták nekem elhinni, amíg írásban meg nem mutattam nekik. Igen, igen, fiam, nem volt könnyű dolog és olcsónak sem mondható ez az élvezet. Kétszáz ezer márká nem csekélység. Na, de azért nem sajnálom a pénzt.

— De sajnálom én, apám, mert én nemcsak hiszem, hanem tudom is, hogy rossz befektetés. Amikor annak idején megírtam neked, hogy az áthelyezésem dolgozol, rögtön arra kértelek, tégy meg mindent, ami csak tőled telik, hogy a kérelmemet visszavonjad. Kinevettél és azt írtad: a kanárik tudni fogják, mit kapnak ők Winkler titkos kereskedelemügyi tanácsos fiában, és ha nem tudják, akkor idővel majd megtudják.

— Még is tudják, fiam, meg is tudják.

De György a fejét rázta.

— Nem fogják megtudni, apám, nem is igen törekednek majd arra, hogy megtudják, csak betolakodónak tekintenek, idegennek. Már most tudom, hogy csak lesik a pillanatot, amikor megszabadulhatnak tőlem tisztességgel, meg fognak figyelni, amit teszek, amit beszélek, mindent mérlegelni fognak, amíg elég okuk lesz arra, hogy így szóljanak hozzám: Kedves barátunk, ön nem való az ilyen előkelő ezredbe. És egy szép reggel újra ott találom majd magamat egy kis garnizonban.

Az öreg felfortyant:

— Ohó, ennyire még nem vagyunk, s mielőtt még ennyire jutnánk, nekem is lesz még a dologhoz szavam. Királyomnál nagy kegyben állok és a kellő pillanatban fogom becsukni a számat.

György a vállát vonogatta:

— Akkor már késő és többé nem használ. És végre azt csak nem akarnád, hogy a tisztikarnak a saját akarata ellenére kelljen megtartania engem. Eleget szenvedek már a miatt is, hogy akarata ellenére ide kerültem. Vagy azt hiszed, nem esett-e az keservesen neked, hogy egyiknek sem volt üdvözlő szava hozzám, hogy egyik sem nyújtotta nekem a kezét?

Apjának homlokán az erek dagadozni kezdtek.

— Hát mit hordjál olyan magasan az orrukat? Mivel vannak olyan nagyra? Éppen csak azzal, hogy születésükkor véletlenül olyan bölcsőbe kerültek, amely nemesi házban ringott. Az ő érdemük az talán, hogy gróf vagy báró volt az apjuk? Igazán, kacagni volna kedvem! Ha ez az, amivel ők olyan nagyra vannak, akkor szívből sajnálom ezeket a pökhendi urakat. Nemes ember fiának születni nem érdem, de érdem az, ha az ember szegény kis hivatalnoknak a fia és a maga erejéből küzdi fel magát, a saját szorgalmából lesz tekintélyes emberré. És ha valaki ezt nem látja

be, akkor nem akarja, vagy nem tudja belátni, mert vesztettül ostoba.

A kereskedelemügyi tanácsos felpattant és izgatottan járt fel s alá a szobában. György ismerte az apját. Ha az valamibe belelovalta magát, akkor előbb ki kellett tolnia magát, aztán le kellett csillapítani magát, s csak aztán lehetett hozzá beszélni. Hagyta hát az öreg urat dohogni mindaddig, amíg egy istentelen káromkodással le nem ült megint a székre.

— Így — mondotta — most már jól vagyok megint. És különben is azt hiszem, fiam, hogy kissé sötétlen látsz. Hogy azok az emberek bizonyos tekintetben jövővénynek tekintenek, azt tulajdonképpen nem lehet zokon venni tőlük és hogy nem sietnek rögtön eléd tárt karokkal, az, ha igazságosan ítéljük meg a dolgokat, legalább is érthető. Hiszen azok az urak nem ismernek téged. Éppen csak annyit tudnak rólad, hogy az apád fia vagy és mivel koronátlan koponyával jöttünk a világra, hát ez nem elég nekik egyelőre, előbb meg akarunk téged, ismerni. Ha nyugodtan megfontolom mindezt, most pedig nyugodt vagyok, akkor tulajdonképpen azt kell mondanom, hogy az a fogadtatás, amelyben részed volt, tetszik nekem. A hadnagyok végre is mégsem kis leányok, akik rögtön az első öt percben örökéletre barátságot fogadnak. Miért is bujjanak ki voltaképpen elragadtatásukban a bőrükből ezek a kanárik, mihelyt meglátnak téged? Csak azért, mert olyan csudaszép fickó vagy? Nem, fiam. Rajtad mulik, hogy megcsinálod a magad pozícióját az ezredben és megis fogod csinálni, ebben bizonyos vagyok.

— Legalább is megpróbálom, apám, rajtam ne muljék, ha nem sikerül.

— De hát miért ne sikerüljön? Ne kezd már megint előlről. Föl a fejled és nézz bátran a jövőbe, amit komolyan el akar érni az ember, azt el is éri, ha csakugyan komoly. Punktum.

György helyeslően felelt:

— Igen, hagyjuk ezt a dolgot, hiszen csakis a jövő döntheti el, melyikünknek van igaz a kettőnk közül. Csak egyet szeretnék még tudni, a levelekben erre nem feleltél, apám: ugy-e, anyámé volt az a gondolat, hogy a gyalogságtól a gárdához helyeztessél át.

A kereskedelemügyi tanácsos jóízűen felkacagott.

— Na, ha már minden áron tudni akarod, hát igazad van, fiam. Hiszen ismered az anyádat, valóságos igazgyöngy, de nem volna asszony, ha a pénz, a cím és az állás, amelylyel most rendelkezem, nem szállt volna egy kicsit a fejébe. Hiába, nagy házat viszlünk, már Elza nővéred kedvéért is, az egész világ megfordul nálunk, és ilyenformán nem volt kellemes, ha a sok kérdezősködésre azt kellett mindig felelni, hogy ott szolgálsz valahol messze, egy ugyancsak nem tekintélyes ezredben. Szólni persze, senki sem szól semmit, de az emberek arcáról bizony csak ezt olvastad le az anyád:

— Ime, hát mégis csak vannak ajtók, amelyeket a pénz nem nyit meg.

Ez természetesen bosszantotta, furdalta és bántotta a hiúságát, végre is egyetlen fiáról volt szó, akitől a csillagot sem sajnálta volna az égről. Így duruzsolt neked mindig, amíg végre megtettem azt, amit akart.

— Egészen így is lépeztem el a dolog — mondotta György. — Egész világosan látom magam előtt a mamát, amint rábeszél téged, még minden szót is tudok, amit mondott. No, de hát ő bizonyosan jót akart, és így most bizonyosan nagyon boldog.

A kereskedelemügyi tanácsos hangosan felkacagott?!

— Boldog?!... Azt mondom neked fiam, hogy azt a boldogságot, amelyben most élsz, szóval le sem lehet írni, s az ő legszebb feketeselyem ruhájából, amelyet ünnepi alkalmakkor szokott viselni, egyáltalában ki sem akar bujni.

(Folytatása következik.)

—, Bécsi Tramway Litt A. —, Osztrák Lloyd 610.—, Török sorsjegyek 129.50. Az iránzat tartózkodó.

Külföldi értéktözsde.

Berlin, május 19. (Zárlat.) 4 2/2% papírjárdék 100.50. 4 2/2% ezüstjárdék 99.40. 4% Osztrák aranyjárdék 101.—. 4% magyar aranyjárdék —. Elbavölgyi vasút —. Osztrák hitelrészvény 200.75. Magyar koronajárdék 97.00. Déli vasút 13.40. Osztrák-magyar államvasút 136.30. Károly Lajos vasút —. Kassa-oderbergi vasút —. Orosz bankjegy 216.—. Bécsi váltóór 85:15. 4% új orosz kölcsön 89.—. Magyar vasúti beruházási kölcsön —. Török dohányrészvény —. Alpeisi bányarészvény —. Olasz járdék 102.80. Disconto Commandit 185.50. Magyar hitelbank —. Általános villamosság Edison 212.—. Dynamit Trust —. Gelsenkircheni 214.80. Harpeni 196.75. Laurakóhó 241.10. Az iránzat szilárd. Páris, május 19. (Zárlat.) Osztrák-magyar állami vasút —. Uj török-konzol 82.87. Egyiptomi járdék 105.—. Osztrák Landerbank —. Párisi bankrészvény 1111. 3% os francia járdék 96.72. 4% os spanyol járdék 83.—. 3% os új törleszhető járdék 187.05. Crédit foncier de France 675.—. Alpeisi bányarészvény —. 4% 1890. román kölcsön —. Görög kölcsön 219.50. Váltó Olaszországra 1/4. Váltó Amsterdamra 205.87. Váltó Brüsszelle 10 7/8. De Beers 492.—. Chartered 56.25

5% os bolgár kötelezvény 410.—. Magyar aranyjárdék 99.80. Déli vasút —. Váltó Londonra 251.50. Osztrák aranyjárdék 99.60. Török sorsjegyek 121.60. Meridional vasút —. 4% os olasz járdék 102.95. Ottoman-bank 578.—. 3 1/2% os francia-járdék —. Osztrák földhitelintézet —. Déli vasúti elsőbbségi kötvény 314.50. 4% os 1896. román kölcsön —. Dohányrészvény 363.65. Váltó Béésre 103.81. Váltó német papokra 121.78. Rio 1270.—. East Rand 200.50. Randfontein 83.50. Magyar jelzálogbank 527.—. Az iránzat szilárd. Frankfurt, május 19. (Zárlat.) 4 2/2% os papírjárdék —. 4% os osztrák aranyjárdék 100.80. 4% os magyar aranyjárdék 99.10. Osztrák hitelrészvény 200.90. Osztrák-magyar államvasút 137.20. Északnyugati vasút 104.—. Bústichradai vasút —. Londoni váltóór 203.92. Bécsi bankgyűléslet 130.10. Villamos részvény —. 3% os magyar aranykölcsön 82.70. 4 2/2% os ezüstjárdék 99.95. Osztrák koronajárdék 97.70. Magyar koronajárdék 97.80. Osztrák-magyar bank 115.60. Déli vasút részvény 13.45. Elbavölgyi vasút 109.—. Bécsi váltóór 85:15. Párisi váltóór 811.25. Unionbank részvény —. Alpeisi bányarészvény 207.—. Az iránzat szilárd.

A budapest-köbányai sertéskezelési csarnok jelentése.

Május 19. A sertésüzlet irányzata: tartott. A) Hízott sertések ára: I. A) Magyar első-

rendű. Öreg nehéz (párónként 400 kilogramm felüli sulyban) — fillérig. Öreg közép (párónként 300—340 kilogramm terjedő sulyban) — fillérig. Fialat nehéz (párónként 320 kilogramm felüli sulyban) 120—121 fillérig. Fialat közép (párónként 251—320 kilogramm terjedő sulyban) 120—121 fillérig. Fialat könnyű (párónként 260 kilogramm terjedő sulyban) — fillérig. — II. Magyar szédett: Nehéz (párónként 280 kilogramm felüli sulyban) 118—120 fillérig. Közép (párónként 240—260 kilogramm sulyban) 116—117 fillérig. Könnyű (párónként 240 k.-gramm terjedő sulyban) 114—115 fillérig. — III. Romániai: Nehéz párónként 320 kilogramm felüli sulyban — fillérig. Közép (párónként 250—320 kilogramm terjedő sulyban) — fillérig. Könnyű (párónként 250 kilogramm terjedő sulyban) — fillérig. — IV. Romániai eredetű (Staebl): Nehéz (párónként 240 kilogramm felüli sulyban) — fillérig. Könnyű (párónként 240 kilogramm terjedő sulyban) — fillérig. — V. Szerbiai: Nehéz (párónként 260 kilogramm felüli sulyban) 118—120 fillérig. Közép (párónként 240—260 kilogramm terjedő sulyban) 116—117 fillérig. Könnyű (párónként 240 kilogramm terjedő sulyban) 114—115 fillérig.

Sertésüzlet máj. 1904. május 17. napján volt készlet 31.940 darab. — 1904. május 18. napján felhajtott 966 darab. 1904. május 18. napján elszállított 539 darab. 1904. május 19. napján maradt készletben 32.367 darab.

Minden szegyzari beiktatás naponapelle betűköl 4 fillér. Vasgabb betűköl 8 fillér.

APRÓHIRDETÉSEK

A hirdetőkre díjmentesen ad felvilágosítást a kiadóhivatal: VIII., Kerepesi-út 25. sz.

Szerkesztőszéki telefon-sz.: 56-12.

Kiadóhivatali telefon-sz.: 54-39.

Üzletek.

Jóforgalmu

korcama, betegséggel mint, azonnal eladó. Bővebbet István-ut 5. ajtó 8. 970

Elővívárgüzetbe

egy kézilány és 2 tanuló lány, azonnal felvételt. Kerschitz Irma Kerepesi-út 15. 19878

Üzösmester

új nyári uszodába felvételt. Ajánlatához bizonyítványt másolatul, legényi megjelölésével, Molnár Sándor Marosvásárhelyre küldendő. 19877

Két mindenek leány

felvételt. Jókai-ut. 10. III. 39. 19870

Fodrászüzlet

Jóforgalmu 10 koronán napi átlagos bevétellel, havi jövedelm 34 koronára, fényes berendezéssel, bőrkobalás miatt azonnal eladó. Királyi, Dohány-utca 86. 1. 19. 8976

Pékfiók

80 forint bevétellel naponta, a főváros legforgalmasabb utcájában 150 forintért eladó Györgynél, Aggteleki-utca 19. 89839

Szatócsüzet

70 koronán napi forgalommal 400 forintért 60 rakományú, kézi üzlet, sz 250 forintért megkapható György által, Aggteleki-utca 19. 89884

Kávéház

90 liter napi tejforgalással, teljesen berendezve, kedvező árban 500 koronánál sűrűn eladó. Bővebbet Györgynél, Aggteleki-utca 19. 89885

Szatócsüzet,

többsz. erős kálmérséssel, takarmánnyal egybekötve, gyönyörű üzlet egy közpénzes, hól 600 hól 500, 10 perc a vasúttól, tulajdonosa 19 éve bírja, gyönyörű ház-lakó potom árban eladó. Bővebbet Gold ügyvédnél, Wesselenyi-ut. 47. 8977

Vendéglő

a főváros központján, több nagy étellel, hivatalos kézi üzlet, erős konyhaforgalommal 800 koronán napi bevétellel, kényelmes, kuzináló, óriási létfárral 1500 forintért üzlet felbányás 1500 forintért. Bővebbet hozzájárul megvételhez. Koronák 150 800 forintig általán vehető. György László vendéglőti ügyvédnél Aggteleki-utca 19. 89882

Fűszerkezelés

melynek átvételéhez elegendő berendezéssel és áruval együtt körülbelül 550 forint eleget. Emisszió elismert üzlet, üzlet biztos vonalként, napi forgalom 40 forint, legkisebb forgalom utcában Budapestben, mint alkalmi vétel eladó. Bővebbet Komora György iródjában Wesselenyi-utca 54. 89887

Fodrászüzlet

Budapest legnépesebb utcájában a legelső jóforgalmu étkezők csinos üzlet, melynek jövedelm 1600 Ft tisztességes megjelölé elni, házára 270 forint havi forgalom 140 forint, miről teljesen megjelölé gyűződni eladó 320 forintért, eladó bővebbet Komora Györgynél Wesselenyi-utca 54. 89888

Házak.

Kispest

Zrínyi-utca 59. ház, kedvező feltételek mellett eladó, részletekért 927

Bakésmegeyer,

Csillaghegyi tisztelők telephelyén, kedvezően teltek kaphatók. Sárkány, Nádor-ut. 16. 990

Szarkotélek

VII. kerületi Ferenccsászár lakatnyánál, olcsón eladó. Tulajdonos Molnár Ignác Nádor-ut. 16. Békányi Ignácot. 19. 988

Kispesten

Kossuth-utca 4. ház. 1400 forint, kedvező feltételekkel eladó. 976

Butor.

Házkerben visszaszartat szalagmunkára, 2 ágy, lámpa, olajfűtő és 2 fodrászszék, meg illékör sűrűn eladó. István-ter 2. házfelügyelőnél. 3183

Butorok

éredősítők: a. Háló- és ebédlőszoba. b. berendezések, valamint egyes darabok saját készítményű divánok, matraccok, szőnyeggyűjtők, függönyök, kárpított bútorok, lezárított mintákkal, azonnal eladó. Árudi-utca 19. pince. 19599

Új gyönyörű

diván, ottomán 8 futól feljebb, 500 matrac 3 forinttól feljebb; házősítő, szekrények, vasgátlak, asztalok, lezárított mintákkal, azonnal eladó. Árudi-utca 19. pince. 19599

Üzletáthelyezés

miatt, a rakomány levő asztalos és kárpított bútorok, lezárított mintákkal, azonnal eladó. Bartók Farkas, Budapest, V., Külső-Váci-ut 12. 19871

Remek szőzlopas

hátsóba, szőnyegvétel, helyszobák miatt, sűrűn eladó. Vörösmarty-u. 46. f. 4. 940

Pénz z.

Pénzkölcsön

kezes nélkül is gyorsan kieszakólok, ügyszintű felvitelkorra 4-es kamatra, további házra, telekre vidékre is. Rosenberg bankbiztoskoss, Dohány-utca 52. Választély. 89827

Pénzkölcsön

Hastvívóközlők, Katonaszizteknek, hivatalnokknak, tanároknak, tantatóknak, főosztályvezetők. 10—15 évi törlesztésre, valamint kereskedőknek, iparosoknak, minden hitelképes egyéneknek 300 koronától feljebb 4 koronán havi törlesztésre utólagos díjjal. Betöltészeket bírtokra, házakra, telekre 4% kamat mellett. Biztosításiokra, értékpapírokra. Bővebbet György 90% tőkés postonasz és tisztességes alapon kieszakózik. Tarascsy Ferenc földhitel adás-vételi és bankbizomány iródjában Dohány-utca 80. f. 13. Választély. 8475

Pénzkölcsön

400 koronáig kezes nélkül hitelképes egyének kapnak, hitelviselőknél fizetés előjegyére 13 évi visszatérítés mellett előleges költségek nélkül szerez Márton, Kerepesi-út 65. Választély. 5780

Kezes nélküli

400 koronáig bármilyen foglalkozású hitelképes egyének banki privátot tással kaphatnak Koronaszó közvetítő-utca 36B. 5774

Olcsó pénzkölcsönök

ket kereskedők, iparosok, hivatalnokok négy munkások részére 300—400 koronáig kezes nélkül Budapest és környékén, 400 koronától a legmagasabb összegig kezesekkel, közvetít gyorsan és diszkrétan Bara Zsigmond, Budapest, VI. Teréz-kört 87. 19619

Kezes nélküli

4000-os kölcsönt kaphatnak 200—400 koronáig. Katonasziztek előnyben részesülnek. Országos Földhitelkölcsönvállalat, Budapest, Erzsébet-kört 2. Úgyhőkök kerestetnek. 5778

Lakás-bérlés.

Elégánsan butorozott, különbjeárta szobák kiadó. Nagyemő-utca 21. I. 11. 904

Istálló

megfelelőleg berendezve, urasági lovak részére, bérbéadó. Ludovicium mellett, Remete-utca 30 alatt. 19790

Özvegy

úryasszonyát egy kiadó azonnal. Nyár-utca 12. I. 6. 19882

Különfélék.

Remington Young Iró-gépek, ügyvéd használatára, kifogástalanok, eladók. Stern Otó Kőfőztalanok, eladók. Stern Otó Kőfőztalanok, eladók. 3147

Magánkutató

iroda, VIII. ker., Kerepesi-út 75. Kényes megbízásokat, megfigyeléseket, nyomozásokat vállal egy magán-, mint családi ügyekben: Közele Magyar Géza. Található 10—5ig. 8150

Füredőkiadó

használati veszek. Gyöngy-ut. 2. Somogyi. 971

Bélységváltók

Remek, havonta megjelölés 50—600 fillérváltóval, német, francia, özvegyűk cikkel ellátott bélységváltók mutatványsszámát ingyen, bérmentve küldöm. Szekula József-kört 70. 1139

Állásfa

szerszám, olcsón eladó. Cim: Arany, Kálvária-ter 13. I. S. 19789

Új csemegye juhúrtól

5 kilós bódókban szállít bérmentve 5.72 koronánál utánvéttel. Jánovits Soma, Nagy-Szalomb, Gőmörmezgye. 19788

Veszek

zalogházi edűt, régi arany, ezüst árut, brillant és gyémánt árut a legmagasabb árak mellett Fried A. óriás és ékszerész, Kerepesi-út 4. sz. 11884

Bronce eszlárók

légszert és villamra szilárd és olcsók. Petroliumlámpák és eszlárátalkatások. Pollák Ferenc, eszlár-gyárban, VI. Teréz-kört 3. Kemnitzer-utca sarok. Telefon 13—26. 10050

Légszert-rechands

legújabb modellek szerint, legnagyobb légszert megteremtés, legnagyobb hatóerővel. Tereszécsy eszlár-gyár, Teréz-kört 3. sz. Kemnitzer-utca sarok. Telefon 13—26. 10050

Szönyegváltás

mindenféle szönyeg eredetű, műszővesen, olcsón javíthatnak. Csengeri-utca 68. a. 10. Brúnaárné Reich Józsa. 8196

Sömörbetegek

és olyanok is, akik seholgyógyulást nem találtak, kérjenek ingyen prospektusokat az erdőmérnér esztég jótállást a vállalk. Rohle Altona (Elbe) Gr. Bergstrasse 158.

Övd a feleséged

Minden családra néve legfontosabb könyvet a gyermekkiadósról 60b. mint 1000 kizárólag irattal, diszkórt 1000 fillér magyar le-
vélbéllyel elővenni, (nyitva 70 fillér). A. Kaupa asszony Berlin. S. W. 257. Lindenstrasse 60. 18091

Bérlini sport kocsi

eladó, 100 gyermek részére. VI. Kemnitzer-utca 20. Freund.

Elvesztett

18-án este, 7 óra tájban, Harmad-
ud-utca saroktól, Bécsi és Dohány-
utca sarokig, egy kis kirokoldóbr
utánzatú postára, 34 koronás és
egygy forinttal, a becsületlen
megtaláló, megfelelő jutalomban
részesül. Leadandó II. Zsigmond-
utca 7. fsz. 3. 19869

Barack lekvár

1 kg. 1-50 fillér, nemcs mázsa-
paprika 1 kg. 3 koron, teljes
tarhonyát 1 kg. 48 fillér, leg-
szobbi számlát, csereozonyt, új
burgonyát legolcsóbban szállít
Kopasz József Szeged. 19876

Pedális

cinchalom, kotta, gyertyatartóval
eladó. Cillib-út 23. házfelügye-
lőnél. 19879

Okleveles szilésző

segit és tanácsot nyújt, hálkán
szülő nőket előfogad, Árudi-utca 32.
fsz. 1. Dedinsky. 8147

Készszáz bektolier

Balassonyividék 6 és újbor Balog
Elekéél Balaton-Henyéken mérsék-
elt árban eladó, vasutállomás
Tapolca. 18880

Kávéházi,

üzlet berendezést vesz és elad.
Braun, Lipót-ut. 14. 983

Zálogcédulák

bármiről, vidékről is, butorokat,
egész háztartásokat, részeseket,
örög halmok fogakat valamint
minden feladatigatót vesz Veszeg-
rod József, Nagyváros-utca 7.
Levelezőlappra azonnal jövek. 19885

Cimbalom

remek kivitelben, nagyon olcsón
eladó. János-utca 26. I. em. 27.

FÉRFI és NŐI

nemi betegségek,
férfigyengeség (impotencia) alapos gyógykezelésre legjob-
ban ajánljuk

DR. KAJDACSZY

v. es. és kir. ezorvos és körházi főorvos.
Rendel: 9-4-ig, este 7-8-ig.
Budapest, IV., Kigyó-u. 5. (Klotild-pal. I. em.)
Levél útján is biztos gyógyszer.

Jótállás mellett

szállított val. francia, óvszereket, orvosilag
angol és amerikai szilészt
csomagolásban 1, 2, 3, 4, 6 és 8 forintért tucatját, gumit vagy
háthalygóból. — NŐI különlegességeket (Mensinga tanár
szabdalma) orvosi recept mellett szolgálnak darabonként 2.50 Ft.

~ BÍBET! ~ ~ BÍBET! ~
Mindenképp néhfelvitel szükséges: 12 Ft. Meghibásultakról
és ártalmatlanságukról feltétlen garanciát vállalunk. Cégünk
a külföldi gyárosoktól a legelőkelőbb, Argyezsek zárt börtében
ingyen. POLYMER MOR és LTA és a kár, kizárólag
gosan szabaddalozott orvosi felszereségek BUDAPESTEN, V/9.
kerület, Deák Ferenccs-utca 10. szám.

SZÍNHÁZAK.

Péntek, 1904. május hó 20-án.

M. KIR. OPERAMÁZ

Mignon.
Művészes opera 3 felvonásban.
Személyek:
Maister Vilmos Brodlik
Lothar Ney B.
Lothar Mihály
Felsők Gábor
Mignon Arnoldson
Jarno Hegedűs
Philine Szilágyiáné
Kezdeté 7 órakor.
Heti műsor:
Szombaton: Siegfried.

NEMZETI SZÍNHÁZ.

Bizánc.
Bismut 3 felvonásban.
Személyek:
Konstantin césár Beregi József
Iréne cészárné Jászai M.
Demeter nagyherceg Iványi
Tamás nagyherceg Hetényi
Olga nagyhercegnő B. Lenkei H.
A pártizárka Szacsay
Nemesas István Gyöngy
Spiridon Náday
Leonmász Pál
Laszkórácz Náday B.
Kezdeté 7 1/2 órakor.
Heti műsor:
Szombat: Sötétség.
Vasárnap d. u.: Bor. Este: Misa Hobbe.

VIGSZÍNHÁZ.

A nóna.
Böhözt 3 felvonásban.
Személyek:
Castabel Góth
Desrosiers Vendel
Dutacq Hegedűs
Paulette Komlóssy
Marceline Kerész
Babiole Szerényi
Zoe Gasi M.
Henri Sarkady
Kezdeté 7 1/2 órakor.
Heti műsor:
Szombat: A nóna.
Vasárnap d. u.: A kovavadász.
Este: Ripjeli menedékhely.

VÁROSI NYÁRI SZÍNHÁZ.

A japán generális.
Böhözt 3 felvonásban.
Kezdeté 7 órakor.

FŐVÁROSI NYÁRI SZÍNHÁZ.

Muki.
Böhözt 3 felvonásban.
Kezdeté 7 1/2 órakor.

NÉPSZÍNHÁZ.

Először:
A konzul felesége.
Operette 3 felvonásban.
Személyek:
Cornelius Kovács
Metella Komlóssy
Narciss Szirmai
Vesper Kiss
Loelia Ledofszky
Felix Raskó
Plautus Pintér
Scribonius Pázmán
Carnados Kusznák
Kezdeté 7 1/2 órakor.
Heti műsor:
Szombat: Konzul felesége.
Vasárnap d. u.: Lumpácius.
Este: Konzul felesége.

KIRÁLY SZÍNHÁZ.

Küty Kiára vendégfelleptével.
En, Te, Ó!
Operett 3 felvonásban.
Személyek:
Vergy gróf Németh
Gabriella Küty
Coucy Papp
Milipeptius Körmendy
Yoland Ebnó
Maxime gróf Szomoró
Alcofrabas Vécsey
Cocó Perenczy
Macach Gyöngyl
Mity Pédak
Ysabeau Baracsy
Kezdeté 7 1/2 órakor.
Heti műsor:
Szombat: En, te, Ó!
Vasárnap: En, te, Ó.

MAGYAR SZÍNHÁZ.

Pfefferkorn utazása.
Operett 3 felvonásban.
Személyek:
Pfefferkorn Sziklai
Zsika, főpincér Ráthonyi
Terka Kormai B.
Hudec Fenyéri
Bárdi Gümöri
Kristyán Gireth
Eszti Abolovszky
Girkusszigató Iványi
Lotti Szikláiné
Miska Helnai
Kezdeté 7 1/2 órakor.
Heti műsor:
Szombat: Pfefferkorn utazása.
Vasárnap d. u.: A rikácsas.

URÁNIA SZÍNHÁZ.

Japán.
Kezdeté 7 1/2 órakor.
Heti műsor:
Szombat: Japán.

ŐS - BUDAVÁRA VILLANYVÁROS!

Nyitva d. u. 8 óráttal reggel 4 óráig.
Ma, pénteken, május 20-án
NAGY ELIT-ESTÉLY.
A nagy varieté színpadon fellépnek:
Johnson és Dean néger gígerlik. Lisiero Margareth francia tánc és ének. Trois freres Coogus okvilábristák. Emi Stahl női bariton. Eleda Comany spirituális paródia. Mauhatton énekes kvartett. 1 és 3 Motors. Les 3 Papillon humoros női terett.
Folles Comiques.
A kis garnizomból, szenzációs bohózat. A szabad területen Mr. Sarino, a tüzkirály. Francia színház. Moulin-rouge, Monte Carlo és sok más szórakozás.
Katonasereg és kőműves zenekarok.
Mindn előre változt varieté páholyítás-jegy szabad bemenetre jogosít a területre. Varieté-jegyek este 6 óráig kaphatók Zipsér és Kőnigél, Andrassy-ut 4. Telefon: 27-68.
Fényes tűzijáték.
Belépődíj 1 korona. Kedvezményes jegyek 40 fillér ráfűzetéssel érvényesek.

Jelentés

Férfi-íngék
nagyszerű finom minőségben fehér, valamint gyönyörű szép színes mintákban, átlag darabja frt 1.50
Férfi háló-íngék
a legjobb Schroll-féle chiffonból készítve, minden nagyságban, darabja frt 1.35
Férfi alsó-madrágok
a legerősebb Köpper-gradliból készítve, darabja kr. 80
Férfi-harisnyák
kötött (varrás nélküli) a legartósebb minőségben, párja kr. 25
Vászon-zsebkendők
fehér alapon színes bordúrral, nagyszerű minőség, tucatja frt 2.-
VAJDA MÓR
divat- és fehérnemű áruháza
BUDAPEST, BÉCSI-UTCA 6. SZÁM.

Harisnyavilág LUKÁCS M.
IV., KIGÓY-UTCA 5. SZ.
Legelősebb beszerzési forrás női-, férfi- és gyermek-harisnyákban. — Karlsbadi bérkeztjük 85, glagó felkeztjük 1 frt. Selyem-, órna- és felkeztjük különlegességben. Ériási raktár. Határozott olcsó árak!

CIRCUS BEKETOW

péntek este 7/8 órakor
Pisáuti testvérek a kintő lovaglómozgások dupla jokey jelenete. Mons. Gaberel az ismert iskola-lovas. Allonso-Braoco csoport, a kintő akrobaták és ugrok. Uj szabad-élmények. „Jumbo” az óriás elefánt, a világ legnagyobbn elefántja, elővezeti Gautier úr.
15 jegesmedve a kintő kórtokban, elővezeti Mr. Honrikson.
Balletkar. 10 bohóc és augusztok.

Glaçé-keztjük, valódi karlsbadi, próbálható minőségben 69 kr., elegáns, szürke, tavaszi-keztjük, uri és női 23, 25, 33 kr., divatos félkeztjük 15, 23, 28, 33 kr., remek, fekete, selyem napernyők 180 kr., charge- és klotternyők 93, 120 kr., remek klot alszókonyák 125, 175, 195 kr., tartós derékfűzők 45 krtól 90 krig, valódi, haiesont radikalfűzők 120, 160 kr., csipekallér, gyönyörű választékban 25 krtól 300 krig, divatos női-övek 25 krtól 150 krig, gyönyörű női-nyakkendők, a legújabb kivitelben 30 krtól 200 krig.
Bleier Izsó áruháza
a „GÓLYÁ”-hoz, Nagymező-utca 12. szám.
(Szerecsen-uta sarok).

85 kr.-tól
feljebb PANAMA-kalap, könnyű, elegáns szalma-kalap 45 kr.-tól 1.75 kr.-ig kapható:
KERTÉSZ PÁL
BUDAPEST, VII., Kerepesi-út 44. szám
(a Népszínházzal szemben).

cs. és kir. udvari szállítók
LEGDIVATOSABB UJDONSÁGOK
= szabott árak mellett =
földszint és első emelet
KOHN HEILMANN és FIAI
Legnagyobbn férfi- és gyermekruha - áruház
VI. Károly-körút 12.
(SOUTERRAIN)
elkülönített osztályában leszállított szabott árak.

Mig a készlet tart: Egy 12 szem. ebédő és egy 6 szem. kavás készlet, gyönyörű fehér rócócó-mintákkal, összesen 46 dró csak 4.45. Weillcs Arthur Karlsbadi porcelán-áruházban. Budapest, Útöl-ut 42. Pénz előrebeküldésénél csomagolás díjtalan.

A divatos műhímzéshez

nőkülönzetetlen a legújabb szerkeztű körhájás eredeti WHEELER és WILSON 9-os varrógépp, melyen a tú- és gobokhímzés-észekon kerül a legnésebb átőrt és aszúr-munkák végesehők. Varrása a legsebb és legjóh, járása a legkényesebb és leggyorsabb. Köpviselet minden nagyobn vidéki városban. Aból nimesen, kérem hozsám fordulni.
HERBSTER KÁROLY Budapest, VII. ker., Károly-körút 9. sz.
a Wheeler és Wilson Mfg. & Co. New-York cs. és kir. udvari szállítók magyarországi vezérköpviselele.
Nagy Árjegyzék kívánatra ingyen és bérmentve.

A legjóh új és egyszer használt **ZSÁK**
vizhatlan ponyva legolcsósebban kapható
FISCHER J. ponyva- és zsák-áruházban =
BUDAPEST, V., Nádor-utca 31-33.
Veszek állandón, minden mennyiségben, használt zsákokt és boosereleok ujakra használt terményzsákokat.
Ponyvakülönözö intézet. Legszólásebb kiszolgálás.
ALAPITVA 1882.

FŐVÁROSI ORFEUM

IV., Nagymező-utca 17.
Ma új műsor!
A nevelő intézetben.
Tréás ballet, Froehlich Bianca k. a primaballerína, a new-yorki Métropolit-operahouse tagjának felleptével.
A KINOS VÉLETLEN. (Hín peinalcher Zwischenfall.) Lorme-Forestier nagysikerű színműve.
PÁRISI BETÖRÖK. Tréás némajáték. Előadja Pikard-társulat.
A PROTEKCIÓ. A Tarka Sainpad új vigjátéka. Továbbá 8 különlegesség.
A tállertben reggeli 5 óráig **VÖRÖS ELEK** cigányzene-kara hangversenyez.

UJ-VUKOVÁRI

A már 52 év óta dícsoretméltótag ismert, a törvény követelményeinek teljeseen megfelelé
arctisztító kenőcs
bőrszépítő szappan
szeplo, himlőholy, sémör, májfoltok, fakadékok, forrószági pörsemsenek, cirrvöröseség és minden egyéb aróvirágzások ellen, valamint az mely az arkenőcseszel a használati utasítás szerint alkalmazva, még korosabb egyéneknek is viruló és fiatal kinézet kölcsönöz.
Egy nagy tégely ára 1 kor. 60 fill., kisebb 1 kor., szappan 1 kor. Utánzóakóttól óvakodjunk! Csak Kraszovics által Vukováron készített kezes valódi. Minden tégelyen Kraszovics, a készítő archépe látható.
Főraktár: Bpest, Király-u. 12. és Andrassy-út 26. TÖRÖK JÓZSEF gyógyszerháza.

!Tűz!
helyek javításában és készítésében specialista. Barta Károly, VIII., Főherceg Sándor-utca 32. 3145

Nagy butoreladás

készpénz és hitelle
DÓSA KÁLMÁN BUDAPEST, KEREPESI-UT 28. (fételemet).
Arjegyzék ingyen és bérmentve.

HA VARRÓGÉPEKET

kíván beszerezni
kérjen előbb árjegyzéket Miklós és Társától
BUDAPEST, József-körút 59. sz. 30⁰ olcsóbb mint bárhol!

